

ZDUS^{plus}

CIVI EUROPAEO PRAEMIUM

Marec 2019, leto XII, številka 3

Revija Zveze društev upokoencev Slovenije

**Evtanazija
ne sme postati
politična tema**

**Vlada obljublja
dostojne
pokojnine**

**Utripi
Pokrajinskih
ZDU**

**Pod žarometom:
Mag. Rosvita Svenšek**

BESEDA VODSTVA ZDUS

Bodimo ponosne, da smo! 3

PREJELI SMO

Odmev na uvodnik predsednika ZDUS Janeza Sušnika. 4

V ŽARIŠČU

»Dostojne pokojnine so prioriteta te vlade,« pravi Šarec 6

Evtanzija ne sme postati politična tema 6

MEDNARODNA DEJAVNOST

Mednarodno sodelovanje ZDUS v letu 2018 8

Program mednarodnega sodelovanja v letu 2019 10

Sporazum EU o ravnotežju med poklicnim in zasebnim življenjem: kljub zmanjšanim ambicijam, preboj za starše in skrbnike 11

KULTURA

»Slovo« od f3žo in CD s 43. Državnim srečanjem zborov 12

Slovenske šege in navade ob velikonočnem času 13

UTRIPI V POKRAJINSKIH ZVEZAH 14**OBLETNICE, JUBILEJI**

103 leta Metke Fink 18

100 let ustvarjalnega in lepega življenja 18

ŠPORT IN REKREACIJA 20**AVTO - MOTO NOSTALGIJA**

Zgornejsavinjski starodobniki so blagovna znamka tehnične kulturne dediščine 22

POD ZDUSOVIM ŽAROMETOM

Rosvita Svenšek 24

EVROPSKO PISMO

Romana Tomc 24

VIHARIMO MOŽGANE 25**OBVESTILA** 26

Za tokratno moje razmišljanje sem dobil navdih v knjižnem zvezku slovenskega jezika za drugi razred osnovne šole z naslovom Čigavo je kaj – pridevniške izpeljanke za svojino. Vsi vemo, da je lastnina neodtujljiva pravica in last skupine ali posameznika. Kaj je torej motiv, da ne bom zapisal cilja, tistega posameznika ali skupine, ki tako vzvišene kategorije kot je lastnina ne spoštuje, dovolj nazorno pripoveduje basen o ježu in lisici.

® **Lastninska pravica** je pravica imeti stvar v oblasti, jo uporabljati in uživati na najboljši dovoljen način in z njo razpolagati. Gre torej za osrednjo človekovo pravico in na stvarnem pravu temelječo pravico. Lastninska pravica je sestavljena iz lastniške posesti, uporabe (ali zlorabe) stvari in uživanja koristi, ki jih pravica prinaša. Lastninske pravice ti ne more nihče odvzeti, saj je tako dejanje preprosto rečeno, kraja! Je pa mogoče lastninsko pravico priposestvovati, vendar pod pogoji in na način, s katerimi se strinjata tako lastnik (lastnine) in uporabnik. Nič drugače ni z blagovno znamko (ang. Trade Mark ali R). Blagovna znamka je sestavni del področja intelektualne lastnine, obsega pa pravice, ki ne izhajajo iz stvarnega prava, so pa tržno zanimive zaradi nemoči varovanja intelektualne lastnine, ko je ta enkrat dostopna širši javnosti. ZDUS je ZDUS in pika. Ampak ZDUS je tudi ZDUS in ... klicaj! Imamo dva ZDUS-a in oba sta prava. Eden je Zveza društev upokojencev Slovenije, drugi pa Združenje dramskih umetnikov Slovenije, pa ne enemu ne drugemu ne pade na pamet, da bi si skakala v lase. Ampak, za dogovor sta vedno potrebna najmanj dva, za prepir in spor pa prav tako ...

Črt Kanoni,
odgovorni urednik

ZDUS PLUS, mesečna revija Zveze društev upokojencev Slovenije. Za izdajatelja Janez Sušnik, predsednik ZDUS. **Odgovorni urednik** Črt Kanoni, telefon: 01/62 05 481 e-pošta: urednistvo@zdus-zveza.si **Naslov uredništva:** ZDUSplus, Kebetova 9 1000 Ljubljana. Telefon: 01/519 50 86 e-pošta: urednistvo@zdus-zveza.si, **Uredniški odbor:** Vera Pečnik, Slavica Bučan, Mateja Peršuh, Jožef Miklavc in Črt Kanoni **Dopisniki PZDU Celjska:** Milena Brečko Poklič, milena.poklic@gmail.com 041/629 820; **Dolenjska in B. krajina:** Marija Golob 041/370 560 **Gorenjska:** Slavica Bučan 041/347 030 slavica.bucan56@gmail.com **Koroška:** Željko Kljajič 031/387 660 zkljajic.kljajic@gmail.com **Pomurska:** Vijola Bertalanič vijola.ppzdums@gmail.com; **Posavska:** Marija Krušič 051/725 412 makru27@gmail.com; **S. Primorska:** Majda Marinič babicamm@gmail.com **Šaleška:** Jože Miklavc 041/693 369; joze.miklavc@gmail.com; **Zasavje:** Milena Dimec 051 438 236 dimec.milena@gmail.com; **Z. Podravje:** Irena Ferluga ; **Tajnica uredništva:** Karmen Šparovec – Terekov; **Lektorica:** Barbara Borko; **Tisk:** Schwarz print d. o. o., Ljubljana; **Fotografije:** Freelmages, Arhiv ZDUS, Č. Kanoni, J. Miklavc, T. Krčan, M. Rezec, T. Lavrič, J. Knafelc, M. Četrtič, J. Laznik, R. Špes, F. Kikelj, E. Progar, Ž. Kljajič, M. Šegina, B. Bižal **Oblikovanje in priprava za tisk:** NEBIA d. o. o., Nepodpisani članki so last uredništva oz. ZDUS. **Naklada** 3.500 izvodov **Cena** 0,99 EUR **ISSN 2591-0205** **Revija ZDUSPlus je vpisana v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod številko 2192 Na naslovnici, Čebela na cvetu, foto: Freelmages**

<https://www.facebook.com/ZDUS-Zveza-drustev-upokojencev-Slovenije>

ZDUSplus

Zveza društev
upokojencev Slovenije

Bodimo ponosne, da smo!

Čeprav pozno, vendar: ob dnevu žena se zavedajmo naših vrednot in prispevkov, ki jih dajemo k razvoju in obstoju družbe.

Tagore je dejal: »Moški znajo misliti. Ženske pa imajo svoj način, da razumejo, ne da bi mislile.«

Za nami je dan žena, ki naj bi nas ženske opomnil, da bi se dejansko zavedale, da smo enakovredne, enakopravne, močnejše, ... in še bi lahko naštevale. Ne vem zakaj, toda jaz sem prepričana, da je to res, čeprav sem v preteklih dneh toliko prebrala o tem, da imamo manjše plače, da nismo dovolj cenjene, da nas ni dovolj na odgovornih, vodilnih delovnih mestih, še manj pa v politiki. Nisem mogla mimo razmišljanja, da mogoče kanček tega, kar smo navajale in se jezile in žalostile, dodamo tudi same. Mogoče se nam pa v tej, marsikdaj nesmiselni politični krizi le zdi, da smo raje mame in žene kot pa političarke, čeprav sem prepričana, v kolikor bi nas bilo v politiki več, vsaj četrtnina, sploh med ministricami, bi bilo naše življenje manj komplicirano in velikokrat določeni predlogi in odločitve manj zavite v meglo. Zares prihaja naš čas, čas, ko se bi manj razpravljalo in več delalo brez fige v žepu. Sicer pa mislim, da smo lahko ponosne, da smo tam, kjer najšibkejši in najranljivejši potrebujejo pomoč, v večini. Toliko govorimo o osamljenosti in dejansko je to bolezen naše družbe, ki neprenehoma hiti in se nima časa ustaviti tam, kjer je zares potrebno. Poglejte naše prostovoljke in spet lahko ugotovljamo, da so v večini. Koliko ur posvetijo pogovorom, tolažbam, držanju za roko. Najbolj žalostni so prazniki, kot je božič, novo leto, velika noč, ko se spoštovani ljudje spominjajo, kako so praznovali, kako so odraščali otroci, nato vnuki ... in naenkrat so sami. Praznike preživljajo ob spominih, toda ko gredo prazniki h koncu, se zavedo, da se sanje niso uresničile, njihovih najdražjih ni bilo in, čeprav v družbi sostanovalcev, prostovoljcev, negovalnega osebja, ostanejo sami, saj niso bile tako zaželenne sanje uresničene. Tistih, ki so jih tako željno pričakovali, ni bilo. Osamljenost se pojavlja v še večji obliki pri moških, saj tudi študije dokazujejo, da moški hitreje in tudi dokončno obupajo v precej večjem številu kot ženske in glede osamljenosti niso izvzeti niti otroci in mladostniki, zato se spet z mojim razmišljanjem vračam k nam, ženskam: »Če smo zdrave, ni nič pretežko, znamo potolažiti majceno štručko, mehko drobceno dlan in raskave, žuljave roke. Nimamo časa, da bi mislile nase in mogoče je ravno v tem pozabljenju čar, da ostajamo in bomo ostale močnejše, prijaznejše, tople in tolažeče vse do svojega konca.« Zanimivo je, da tam, kjer je v domovih starejših lepo posrbljeno za njihove »družinske člane« ti člani radi grede domov, marsikdaj pa še raje nazaj v dom. Pomagajmo vsem, še posebno tistim, ki se sramujejo osamljenosti, in jim povejmo, da niso sami, saj se osamljenost vsakega posameznika zmanjša, ko vstopi v še večjo osamljenost drugega. S pomladjo prihaja materinski dan, ko zaželimo vsem materam sveta, da bi v miru in spokojnosti lahko vzgajale svoje otroke in zavedajmo se, da je največje darilo, ki ga očetje lahko podarijo svojim otrokom ljubezen in spoštovanje njihove matere. Tako je bilo nekoč in tako bi moralo biti tudi v prihodnje!

Vera Pečnik, podpredsednica ZDUS,
foto Jožef Miklavc

ZDUSplus

Uvodnik predsednika ZDUS Janeza Sušnika, objavljen na 3. strani februarske številke, je sprožil med bralci, še posebej pa med nekaterimi posamezniki, ki so bili poimensko zapisani, buren odziv. Skladno s 26. členom ZMed-UPB1 (Pravica do popravka objavljenega obvestila) v nadaljevanju objavljamo stališče nekdanje podpredsednice ZDUS, Mije Pukl in Andreja Jusa, ki smo ju prejeli v uredništvo kot odmev na uvodnik predsednika ZDUS Janeza Sušnika.

V reviji ZDUSplus, februar 2019, številka 2, v članku z naslovom Dnevi medgeneracijskega sožitja, na tretji strani revije, predsednik Janez Sušnik navaja neresnice in posplošena ter netočna dejstva, s čimer zavaja bralce.

Navedba predsednika:

»Lani spomladi 2018 sem od vodstva F3ŽO zahteval dogovor o nadaljnjem sodelovanju ter želel pridobiti finančno poročilo za leto 2017.«

Moj odgovor: Na 35. seji kolegija ZDUS, dne 11. 4. 2018, je bil pod 7. točko dnevnega reda sprejet sklep: Od organizatorja F3ŽO je potrebno zahtevati finančno poročilo in osnutek dogovora o sodelovanju. Na 37. seji kolegija, 9. 5. 2018, pod 6. točko – Dogovor med ZDUS in Proeventom in finančno poročilo F3ŽO za 2017 sem predstavila vsebino osnutka dogovora o sodelovanju med ZDUS in Proeventom in podala svoje pripombe. Sprejet je bil sklep, da vnesem pripombe v osnutek dogovora o partnerskem sodelovanju pri F3ŽO. Na 41. seji kolegija predsednika ZDUS, dne 11. 7. 2018 je bil pod 4. točko ponovno obravnavan Festival za tretje življenjsko obdobje (Finančno poročilo za leto 2017, Dogovor o sodelovanju ZDUS in družbo Proevent ter Program ZDUS na 18. F3ŽO). Na tej seji sem k vsebini osnutka Dogovora podala svoje predloge in pripombe, pri čemer sem posebej izpostavila potrebo po natančni določitvi pristojnosti obeh partneric dogovora za vsa področja sodelovanja na F3ŽO. Predlagala sem tudi posebno poglavje o razmerjih med pogodbenima strankama v zvezi s financami. Za to področje nisem pripravila predlogov, ker nisem razpolagala s finančnimi podatki. Na predsednikov predlog je bil sprejet sklep, da se za določitev vsebine osnutka dogovora posebej sestane vodstvo, ki oblikuje predlog besedila dogovora. Tega sestanka predsednik ni sklical. V pregledu realizacije sklepov je Nika Antolašič navedla, da finančnega poročila 17. F3ŽO kljub pozivom ZDUS ni prejel.

Navedba predsednika:

»Osnutek odgovora na zahtevo sem prejel od nekdanje podpredsednice ZDUS Mije Pukl, 7. julija lani, ki je medtem postala predsednica Programskega sveta namesto Davorja Dominkuša.« Predsednik nadaljuje: »Nemudoma sva (on in jaz ver-

jetno, čeprav ni povsem jasno, saj je tekst precej zmeden in konfuzen) sedla za mizo in pregledala vsebino in družno ugotovila, da pod takšnimi pogoji, kakršni so navedeni, ZDUS ne more skleniti dogovora o sodelovanju.«

Moj odgovor:

Ni mi poznano, kakšen dokument naj bi bil osnutek odgovora, ki ga predsednik omenja in kakšno vsebino sva nemudoma in družno v zvezi s tem pregledala. Če pa je mislil na osnutek dogovora, potem pač to kar trdi ni res, kajti kot je razvidno iz zapisnikov kolegija predsednika, ki sem jih navedla v predhodnem poglavju, smo osnutek dogovora kar dvakrat obravnavali na kolegiju, prvič že 9. maja in še 11. julija 2018, vendar predsednik te točke ni vodil tako, da bi prišli do besedila, ki bi ga ponudili Proeventu. Prav tako ni res, da je ta dokument predsednik dobil od mene 7. julija in to na njegovo izrecno ZAHTEVO meni. To je čista laž, saj sem dokument takoj po prejemu dala na kolegij predsednika, ki ga je prvič obravnaval že 9. maja 2018. Neresnična je tudi navedba predsednika ZDUS, da sem postala predsednica Programskega sveta F3ŽO. Člani Programskega sveta so mi zaupali vodenje dveh sej Programskega sveta F3ŽO v času daljše odsotnosti zaradi bolezni predsednika, ki pa je še vedno predsednik tega organa. Na to, da sem v imenu ZDUS v vmesnem času lahko vodila najvišji organ festivala, sem ponosna in mi je bilo v čast.

Mija Pukl

Janez Sušnik v svoji besedi navaja, da zamisel o Festivalu za tretje življenjsko obdobje sega v mandat takratnega predsednika Vinka Gobca in da so po pregledu kronologije ugotovili, da so se zvito in spretno organizacija in finance preusmerjali na zasebna podjetja ter da je Andrej Jus edina stalnica in lastnik. S tem v zvezi navajam nekaj neizpodbitnih dejstev, ki so za razliko od trditev predsednika ZDUS tudi dokumentirana.

Finance in lastništvo projekta f3žo

Festival za tretje življenjsko obdobje je ves čas zaščitena blagovna znamka, ki nikoli ni bila last ZDUS-a. Večkrat pa si je ZDUS želel prilastiti Festival, a vedno neuspešno, kajti Festival je avtonomna, nevtralna

in neodvisna prireditev ravno zaradi enakovrednega položaja vseh sodelujočih deležnikov ter njihovih neomejenih možnosti pri soustvarjanju festivalskih vsebin.

– Festival za tretje življenjsko obdobje je bil prvič organiziran januarja 2000 ob razglasitvi mednarodnega dneva starejših in na pobudo takratnega ministra Janka Kušarja, ki je v takratni vladi skrbel za koordinacijo delovnih teles s področja socialnega varstva, Nika Lukeža - svetnika v mestni občini Ljubljana, ter Andreja Jusa, izvršnega direktorja podjetja Infos, d. o. o.

Koncept Festivala, ki ga je pripravilo podjetje INFOS d. o. o., je bil potrjen tudi s strani Vlade Republike Slovenije. Podjetje INFOS, d. o. o. je takrat v sodelovanju z različnimi stanovskimi, strokovnimi in vladnimi organizacijami organiziralo in na podjetniški način financiralo 1. F3ŽO, s čimer je postalo tudi lastnik blagovne znamke F3ŽO. V ta namen je v Programski svet združilo vse relevantne organizacije in ustanove s področja življenja in dela starejših ter gospodarskih organizacij, ki so prek sejemskega poslovnega modela omogočile organizacijo te velike in tradicionalne prireditve. ZDUS je prvo leto sodeloval kot običajen razstavljaev, šele na 2. festivalu je pristopil k organizaciji kot partner in nato kot soorganizator, a nikoli ni želel vstopiti v finančno-organizacijski partnerski odnos. ZDUS je na ta način pridobil vsako leto materialno korist v višini 40.000 – 50.000 EUR. Ta je bila izražena v storitvah (brezplačen opremljen prostor, brezplačne dvorane, brezplačna tehnika, brezplačne medijske storitve, brezplačna prehrana za nastopajoče ...) Podjetje INFOS, d. o. o. je za zagon prireditve prva leta samo krilo finančni primanjkljaj iz poslovnega modela in tako omogočalo različnim organizacijam prostor za sodelovanje in medgeneracijsko diskusijo.

– Podjetje INFOS, d. o. o. je bilo nosilec organizacije in poslovne izvedbe Festivala in tako lastnik blagovne znamke od vsega začetka. Ta status si je podjetje zagotovilo s finančnimi vlaganji v projekt, kontinuiranim delom in koordinacijo vseh deležnikov, med njimi tudi Zveze društev upokojencev Slovenije. Zaščita blagovne znamke je bilo tako logično nadaljevanje aktivnosti in skladno s takratno in

današnje pozitivno zakonodajo. Kasneje se je lastništvo blagovne znamke preneslo na Inštitut Hevrek in kasneje na podjetje Proevent, obe organizaciji sta projekt vodili po ustanoviteljskih načelih *Vsi drugačni. Vsi enakopravni!* Finančno tveganje organizacije Festivala pa je vedno nosil lastnik blagovne znamke.

Finančno tveganje je torej vedno nosil in še vedno nosi izvajalec oziroma podjetje, ki skrbi za organizacijo Festivala, od idejnih zasnov do izvedbe. ZDUS je bil povabljen v partnerstvo in v poslovni model, po katerem bi z lastnikom blagovne znamke delil »usodo« v primeru dobička ali izgube, a je ZDUS to možnost zavrnil. G. Janez Sušnik je bil ob takratni odločitvi predsednik PZDU Gorenjska in mnenja, da ZDUS takšnega tveganja ne more sprejeti. Nadalje je popolnoma neresnična trditev predsednika ZDUS, da smo bili vsi člani ZDUS v oktobru 2018 odpoklicani kot predstavniki ZDUS v organih F3ŽO in da ga žalosti, ker smo ostali v organih F3ŽO. Dokument, s katerim nas predsednik ZDUS obvešča o odpoklicu iz organov F3ŽO, datira na dan 5. december 2018. Andrej Jus sodeluje z ZDUS in deluje v ZDUS že skoraj 20 let, večino tega časa kot podpredsednik programskega sveta F3ŽO in 11 let kot vodja projekta F3ŽO. Dobrih 10 let pa sodeluje v ZDUS kot prostovoljec v različnih projektih, programih in komisijah, vedno na prošnjo oseb, ki so vodile ZDUS. V tem času ni nikoli prejel od ZDUS kakršnakoli finančna sredstva za svoje delo, razen nekaj malega potnih stroškov v zadnjih 6 letih, ki pa jih v mnogih primerih sploh ni obračunaval. Andrej Jus že 8 let ni lastnik nobenega podjetja ali zavoda, je pa član društva upokojencev in še nekaterih drugih društev, v katerih sodeluje kot prostovoljec. Andrej Jus je tudi ponosen na svoje delo v ZDUS-u, to pa je v vseh teh letih tudi edino zadovoljstvo, ki ga ne more izničiti razdiralno delovanje aktualnega predsednika ZDUS.

Andrej Jus

K objavama nasprotnih dejstev, torej videnja problematike gospe Mije Pukl, nekdanje podpredsednice ZDUS, in gospoda Andreja Jusa, smo v uredništvu na podlagi razpoložljive dokumentacije pripravili kronologijo nastajanja f3žo, od ideje do izvedbe.

1. 1. Festival za tretje življenjsko obdobje sega v leto 2000 in sicer na podlagi pozicije ZDUS, ki je bila tedaj (in je še vedno) najštevilčnejša civilno družbena

organizacija v Republiki Sloveniji. Do realizacije Festivala je prišlo na podlagi dogovora med ZDUS, kot nosilko vsebine, in operativnim izvajalcem INFOS, v katerem je bil tedaj zaposlen tudi Andrej Jus. Infos je kasneje prenesel vse izvedbene pravice na Zvezo organizacij za tehnično kulturo, ZOTKS.

2. Festival sta leta 2006 organizirala ZDUS in ZOTKS. Pogodbo za obdobje 2007 – 2013 med ZDUS in ZOTKS sta podpisala Vinko Gobec, predsednik ZDUS, in Rado Stojanovič, tajnik ZOTKS. Predsednik takratnega programskega sveta postane Vinko Gobec, ki pa je zaradi preobremenjenosti prosil za pomoč (pooblastil) Andreja Jusa.
3. V letu 2007 postane predsednik programskega sveta F3ŽO Davor Dominkuš, programski vodja pa Bogdan Urbar, ki je to funkcijo opravljal vrsto let.
4. Ob pripravah na VIII. F3žo v letu 2008 so sodelovali: Mateja Kožuh Novak, ZDUS, Rado Stojanovič, Andrej Jus in Bogdan Urbar, vsi ZTKOS. Sklenjen je bil dogovor, da se bo dobiček delil po tretjinskih deležih. **1/3 ZDUS, 1/3 ZTKOS, 1/3 pa gre za razvoj Festivala.** ZDUS ni nikdar prejela dogovorjenega tretjinskega deleža, niti ne nobenega poročila o morebitnem dobičku.
5. V letu 2010 je bila pripravljena pogodba o sodelovanju in izvedbi F3žo za leto 2011 med **ZDUS in Inštitutom Hevrek, kljub dejstvu, da je bila pogodba podpisana med ZDUS in ZOTKS do leta 2013.** Zanimiva je ugotovitev, da se je pojavil kot novi nosilec za izvedbo festivala **Inštitut Hevrek(?)** z direktorjem Andrejem Jusom, ki je tudi pripravil osnutek pogodbe. **Takrat je zapisal, da je pravni nosilec blagovne znamke f3žo Inštitut Hevrek in da ZDUS vstopa v projekt kot enakovereden partner in soorganizator.** Določeno je bilo še, da bo skrbnik pogodbe Mirko Miklavčič, ki je pridobil tudi precejšnja sponzorska sredstva. Glavni pokrovitelj festivala pa je postala **Zavarovalnica Triglav.** Zaključnega poročila Miklavčič, kot skrbnik dogovora, ni nikoli prejel, niti ZDUS ne pripadajočega dobička, čeprav je poleg večine programskih vsebin zagotovila tudi precejšnja denarna sredstva. Zaradi vsega tega je prišlo do razgovora s predsednikom Programskega sveta

f3žo Davorjem Dominkušem, predstavniki ZDUS in predstavniki Inštituta Hevrek o nadaljnjem sodelovanju s predlogi pravic in obveznosti obeh pogodbenih strank pri izvedbi festivala. Zelo vroča diskusija se je dotaknila tudi lastništva blagovne znamke f3žo, zato je Miklavčič predlagal, da se pogodbe ne podpiše in da ne bo več sodeloval pri rečeh, ki ZDUS-u povzročajo škodo. **Predlagal je, da ZDUS sproži sodni postopek in prekine sodelovanje z Inštitutom Hevrek, ker si je ta prilastil blagovno znamko.** V »spor« se je vključil še predsednik Programskega sveta, ki je prepričal predsednico ZDUS Matejo Kožuh Novak, da nadaljuje sodelovanje, a da jo v imenu ZDUS usklajuje Anton Donko.

6. V letih, ki so sledila, je Inštitut Hevrek za pridobivanje sredstev koristil registracijo ZDUS, saj ima Zveza **registrirano humanitarno dejavnost** in je na tak način precej lažje prihajala do sponzorskega denarja, zato je tudi ZDUS upravičeno pričakovala predviden del dobička na podlagi dogovora ob zaključku festivala.
7. Na podlagi pregleda razpoložljive dokumentacije o izvajanju f3žo je bistvena ugotovitev ta, da je ZDUS bila glavna pobudnica festivalskih prireditelj in je vedno zagotavljala vsebine za nemotene izvedbe. Izvajalke festivala so bile različne ustanove, a z istim vodstvom, ki jih je vodil ali v njih sodeloval g. Andrej Jus (Infos, ZOTKS, Hevrek ...)
8. Verjetno je bil motiv izvajalca(ev) festivala zabrisati sledi ZDUS (domnevamo) in kot pobudnika festivala in lastnika blagovne znamke imenovati nekoga drugega?!
9. Podpis na vabilu, ki je bilo poslano vsem DU v Sloveniji za sodelovanje na f3žo je poleg Dominkuša, kot predsednika Programskega sveta, pridal še g. Tihomir Kovačič, direktor projekta f3žo. Kako in na kakšen način je postal Kovačič direktor projekta festivala pa ostaja predmet podrobnejše analize, sploh pa, ali je pri takem imenovanju sodeloval pooblaščen predstavnik ZDUS?!

S tema dvema odmevoma tudi zaključujemo polemiko vezano na f3žo ter pozivamo vpletene, da nesoglasja (raz)rešujejo na ustreznih organih ZDUS, ali pa na medsebojnem sestanku.

Uredniški odbor revije ZDUSPlus

»Dostojne pokojnine so prioriteta te vlade,« pravi Šarec

»Pristojno ministrstvo pripravlja izhodišča za ustrezne spremembe pokojninske zakonodaje, ki bodo sledile koalicijski pogodbi,« je danes na seji DZ povedal premier Marjan Šarec. Pri tem pa je po njegovem opozorilu nujno paziti na finančno vzdržnost pokojninskega sistema. »Ko bo zadeva zrela za javno razpravo, jo bomo opravili,« je zagotovil.

»Pokojninski sistem bo po zadnjih projekcijah še nekaj let vzdržen, vendar pa je treba pravočasno pripraviti ustrezne spremembe,« je v odgovoru na poslansko vprašanje koalicijske poslanke Maše Kociper (SAB) dejal premier. »Dostojne pokojnine so prioriteta te vlade,« je zagotovil Kociprovci, ki je opozorila, da pokojnina 16 odstotkov upokojencev ne dosega praga revščine. »Veliko upokojencev težko živi,« je dejala. Po Šarčevih besedah je ključni izziv, kako javne finance prilagoditi stroškom staranja prebivalstva. Sicer pa je spomnil, da so se pokojnine februarja z veljavnostjo od 1. januarja redno uskladile za 2,7 odstotka, letos pa bo izvedena tudi izredna uskladitev. »Pokojnine bodo tako konec letošnjega leta približno štiri odstotke višje,« je dejal. »V primerjavi z lanskim letom bo višji tudi letni dodatek, ki bo izplačan vsem upokojencem, obseg sredstev za njegovo izplačilo pa bo po dolgih letih kot pred sprejetjem varčevalnega zakona,« je spomnil. Večji problem bo po njegovih besedah zagotoviti dolgoročno vzdržnost sistema, kar po njegovih besedah pomeni tudi premikanje upokojitvene starosti in prizadevanja, da bodo mladi prej vstopili na trg dela in da bo odhod s trga dela

Predsednik Vlade Marjan Šarec in predsednik ZDUS, Janez Sušnik

Po Šarčevih besedah je ključni izziv, kako javne finance prilagoditi stroškom staranja prebivalstva. Sicer pa je spomnil, da so se pokojnine februarja z veljavnostjo od 1. januarja redno uskladile za 2,7 odstotka, letos pa bo izvedena tudi izredna uskladitev. »Pokojnine bodo tako konec letošnjega leta približno štiri odstotke višje

v upokojitev kasnejši. »To je naš glavni problem,« je poudaril. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti po njegovih besedah že pripravlja izhodišča za popravke pokojninske zakonodaje. Tako naj bi se zvišal odmerni odstotek za izračun pokojninske osnove. »Odmerni odstotek za 40 let pokojninske dobe naj bi se določil v višini najmanj 63

odstotkov,« je dejal. Toda ta zvišanja bodo po njegovih besedah porazdeljena preko več let, »ker je treba skrbeti za javnofinančno vzdržnost.« Ministrstvo po njegovih besedah pripravlja tudi rešitev, ki bi omogočila dvojni status, da bi torej upokojenci lahko poleg prejemanja pokojnine tudi delali, hkrati pa plačevali vse prispevke.

Povzeto po STA, foto Toni Krčan

Evtanazija ne sme postati politična tema

Umiranje je sestavni del našega življenja, skrb svojcev in skupnosti pa je, da je dostojanstveno. »Na kakšen način in pod kakšnimi pogoji, je odprto vprašanje,« je na posvetu o evtanaziji v organizaciji Foruma starejših SD dejal predsednik Franc Hočevar. Udeleženci posveta so med drugim poudarili, da evtanazija ne bi smela biti politično vprašanje.

V svetu je sedem držav – Belgija, Kanada, Kolumbija, Luksemburg, Nizozemska, Švica in ZDA (v sedmih zveznih državah), ki so evtanazijo ali pomoč pri samomoru legalizirale. Komisija RS za medicinsko etiko ima o tem jasno stališče, ki ga je na posvetu predstavil njegov predsednik in nekdanji minister za zdravje Božidar Voljč. Komisija po njegovih navedbah ne podpira evtanazije, ker človeških stisk ne moremo

reševati tako, da tiste, ki so se v njih znašli, usmrtime. »To je proti vsem pravilom in vrednotam civilizirane družbe,« je poudaril Voljč in dodal, da zdravnik v prvi vrsti skrbi, da ostane bolnik živ. Zato povsod, kjer evtanazijo izvajajo, naletijo na moralne in etične pomisleke, pokazale pa so se tudi zlorabe. Kot primer je navedel Nizozemsko, kjer vsak dan evtanazirajo že 16 ljudi. Veliko evtanazij je tam celo brez soglasja

Razprava o smrti oziroma evtanaziji ne sme nikoli biti politično vprašanje. Tu gre za vprašanje, ali je to človekova pravica ali pa tržno blago,« je prepričan tudi predsednik državnega zbora Dejan Židan, ki se je prav tako udeležil posveta

bolnika, v omenjenih državah pa nasploh iz leta v leto evtanazirajo več in več ljudi. Opozoril je, da evtanazije ne podpira niti odbor za pravna in etična vprašanja Zdravniške zbornice Slovenije. Poleg zakonodaje to prepoveduje tudi Kodeks zdravniške etike. Razlogi za nasprotovanje komisije in stroke evtanaziji so po besedah Voljča v tem, da je varovanje človeškega življenja s stališča zdravnika največja vrednota. Ne le Hipokratova prisega, tudi Ženevska deklaracija zahteva absolutno spoštovanje človeškega življenja, je dejal in opozoril na pomen učinkovite paliativne oskrbe. »Dokler nimamo razvitega tega področja, kot bi bilo treba, je o evtanaziji težko govoriti. Ta ob dobrem sistemu paliativne sploh ni potrebna,« je zatrdil Voljč. Zaveda se, da so v Sloveniji ljudje, ki evtanazijo zagovarjajo, in tisti, ki so proti njej. »In to

velja tudi za oba politična pola, desnico in levico,« je dejal Voljč, ki je izrazil bojazen, da bo odločanje **za ali proti evtanaziji** postala »politična tema«. »Razprava o smrti oziroma evtanaziji ne sme nikoli biti politično vprašanje. Tu gre za vprašanje, ali je to človekova pravica ali pa tržno blago,« je prepričan tudi predsednik državnega zbora Dejan Židan, ki se je prav tako udeležil posveta. Tudi za vodjo poslanske skupine SD Matjaža Hana je ta tema »absolutno nepolitična« in zelo težka. Nekda-

nja poslanka SD Breda Pečan je spomnila na zgodovinarja Janka Pleterškega, ko mu je življenje pri 95 letih postalo neznosno breme in je poslance pozval, naj ljudem omogočijo odločanje o koncu svojega življenja. »Če bi bila dementna, bi si želela evtanazijo,« je dejala.

Nekdanji generalni tajnik slovenskega Karitasa Imre Jerebic pa je, kot je poudaril, v skladu z naukom Katoliške cerkve zagovornik »svetosti življenja«.

Toni Krčan in STA, foto Freemages

Mednarodno sodelovanje ZDUS v letu 2018

V letu 2018 smo v Zvezi društev upokojencev Slovenije nadaljevali z oblikami delovanja na mednarodnem področju, ki so bile aktualne že v letu 2017, izvajali pa smo tudi nove naloge in se vključevali v tekoča dogajanja. Udeleževali smo se zasedanj in srečanj organov mednarodnih organizacij, kjer smo člani, mednarodnih konferenc, kamor smo bili povabljeni, ter razgovorov s predstavniki mednarodne skupnosti na povabilo organizatorjev. Nadaljevali smo z aktivnostmi v mednarodnih pobudah in se vključevali v skupne akcije nevladnih organizacij organizirane na mednarodni ravni. Stimulirali in skromno finančno smo podprli mednarodno sodelovanje društev ter se srečali z delegacijami sorodnih organizacij in zvez društev iz drugih držav. Izpopolnili in izboljšali smo poročanje o mednarodnem sodelovanju ter dogajanjih, tudi za članstvo, in to na spletni strani ZDUS, v reviji ZDUSPlus, deloma v publikaciji Vzajemnost, ter po potrebi preko elektronske pošte.

V začetku leta sta bila pripravljena Poročilo o mednarodnem sodelovanju ZDUS v letu 2017 in Program za delovanje v letu 2018. Poročilo o delovanju v letu 2017 je bilo po delih vključeno v skupno poročilo o delu ZDUS v letu 2017.

Udeležba na zasedanjih organov mednarodnih nevladnih organizacij:

- srečanje Upravnega sveta AGE platform Europe (v nadaljevanju AGE) v aprilu in srečanje Upravnega sveta AGE v oktobru;
 - Generalne skupščine AGE v juniju;
- Na teh srečanjih smo predstavili Strategijo dolgožive družbe, ki jo je sprejela vlada RS in Memorandum ZDUS 2018.
- jesensko zasedanje Generalnega sveta EURAG v Reykjaviku, kjer je bila predstavljena zasnova Memoranduma 2018 in način njegove predstavitve političnim strankam v Sloveniji.

Konference in seminarji

Udeležili smo se:

- s strani OECD in MZZ organizirane mednarodne konference na visoki ravni o »politikah za enakost pri staranju«;

Člani Age bodo posvetili veliko pozornosti pripravam na Evropske volitve

- Ministrske konference v Lizboni, kjer smo kot del evropske civilne družbe prispevali svoj delež k oblikovanju izjave nevladnih organizacij ob sprejemu ministrske deklaracije;
- dveh mednarodnih konferenc, organiziranih v podaljškem sestanku Upravnega sveta AGE v Bruslju, na povabilo AGE. Enkrat v organizaciji AGE in WHO o staromrzištvu, drugič pa AGE in COST Action, kjer smo dobili informacijo o zaključkih obsežne triletna raziskave o staranju in staromrzištvu.
- ekspertnega Seminarja o človekovih pravicah starejših v Bruslju, na povabilo AGE, v organizaciji AGE in OHCHR (Komisija ZN za človekove pravice, Regionalni urad za Evropo). (Puhar ena od uvodničarjev s predstavitev našega pristopa v pripravi na zasedanje OEWGA).
- mednarodne konference o skrbi za starejše osebe »Kako skrbimo« v Reykjaviku.

Odprta delovna skupina ZN za staranje (OEWGA) in ADA pobuda

Aktivnosti v okviru ADA pobude se tesno prepletajo s sodelovanjem v pripravi na zasedanje OEWGA.

- Posebej za zasedanje OEWGA smo organizirali širši posvet naših članov in

predstavnikov MZZ, MZ, MDDSZEM, varuha človekovih pravic, skupnosti socialnih zavodov in nekaterih strokovnjakov o temah, ki so na dnevnem redu zasedanja 2018 in 2019. Zaključki so bili posredovani MZZ, ki oblikuje gradivo za slovensko delegacijo, koordinaciji ADA pobude in sekretariatu AGE. V okviru pobude ADA smo izvedli celo vrsto aktivnosti:

- letna prijava akcij med našimi upokojenci in starejšimi,
- dvakratno poročanje ADA koordinaciji o položaju starejših oseb v Sloveniji in izvajanju prijavljenih akcij,
- skupinski razgovor s starejšimi osebami o starostni diskriminaciji,
- individualni razgovori in intervjuji,
- informativne akcije.

Skupne akcije z mednarodnimi nevladnimi organizacijami (MNO):

- priprava poročila v okviru AGE barometra;

To anketno poročilo vsebuje tudi elemente za spremljanje uresničevanja zavez iz Madrida in Lizbone.

Priprava in objava povzetka AGE Manifesta za volitve v EP – pred parlamentarnimi volitvami v Sloveniji, vključitev v desettedensko kampanjo AGE »Enakost v staranju« (Ageing Equal), v počastitev

70-letnice sprejema Splošne deklaracije o človekovih pravicah – s tedenskimi objavami na spletni strani, podpora nasprotovanju Dodatnemu protokolu h Konvenciji o človekovih pravicah v zvezi z biomedicino »Oviedo« - Sveta Evrope; k nasprotovanju smo pozvali pristojne vladne resorje.

- podpora procesu sprejemanja Direktive EU o usklajevanju med poklicnim in osebnim življenjem oskrbovalcev; k podpori smo pozvali vlado RS;
- priporočila EU za delovanje na področju Srebrne ekonomije in priprava za okroglo mizo na FŽO (vključena tudi Komisija za gospodarstvo in turizem).

Stimuliranje mednarodnega sodelovanja DU

Na osnovi razpisa smo v okviru razpoložljivih 4000€ 32 društvom upokojencev sofinancirali del stroškov za izvedbo mednarodnih srečanj in dogodkov (sklep UO).

Razgovori s predstavniki organizacij ali pobud z tujine:

- udeležba na sestanku Biroja Delovne skupine o staranju pri UNECE, Ženeva, na povabilo MDDSZEM (člani Delovne skupine so iz različnih držav: Italija, Belorusija, Francija, Izrael, Češka, Slovenija ...);
- udeležba na srečanju z Moniko Gabanyi na Ministrstvu za zdravje;
- obisk skupine starejših oseb iz Romunije;
- udeležba na okrogli mizi na temo »70 let človekovih pravic« v organizaciji Pravne fakultete v Ljubljani in Veleposlaništva Kraljevine Nizozemske.

Srečanje delegacij sorodnih organizacij upokojencev na FŽO

Udeležile so se delegacije Makedonije in Avstrijske Koroške (Pliberka). Delegacija iz Trsta je bila v Ljubljani, a je imela v času srečanja svoje, že prej dogovorjene obveznosti. Termin srečanja smo premikali zaradi prvotno neustreznega določenega časa za sprejem delegacij.

Projekti:

- priprava poročil in spremljanje izvajanja projektov ZDUS;
- Člani in članice ZDUS sodelujejo tudi v nekaterih regionalnih projektih, ki niso projekti ZDUS.

Informativna dejavnost:

- dopolnitev vsebine spletne strani ZDUS s posebnim razdelkom za Mednarodno sodelovanje ZDUS;
- priprava informacij o mednarodnih organizacijah, kjer smo člani, in priprava pobud, v katerih sodelujemo, ter njihova objava na spletni strani ZDUS;
- priprava poročil in člankov o vsebinah konferenc, seminarjev in drugih srečanj – objava v reviji ZDUSplus in nekaj tudi v publikaciji Vzajemnost;
- sodelovanje v TV oddaji o enakosti v staranju;
- prireditve sporočil AGE platform in EURAG, aktualnih za naše članstvo, in njihova objava na spletni strani ZDUS ali/ in v ZDUSplus;
- priprava informacij in poročil o akcijah ZDUS in o položaju, mnenjih in stališčih starejših oseb v Sloveniji – posredovano na razgovorih v MNO (EURAG, AGE, Ministrska konferenca) poslano kot zah-

tevano poročilo (Svet Evrope, AGE) ali predstavljeno na razgovorih ob obiskih;

- obveščanje o aktualnih mednarodnih kazalnikih in o pobudah mednarodnih organizacij ali inštitucij, ki so pomembne za položaj starejših oseb – predvsem Eurobarometer, OECD, EUROCARRERS idr.
- prireditve Memoranduma 2018 – krajša verzija in Uvodna pojasnila o pristopu k pripravi, posredovano v objavo na EURAG spletno stran;
- objava desetih tednov AGE kampanje »Enakost v staranju« na spletni strani ZDUS in informacija ob Dnevu človekovih pravic – za ZDUS plus in spletno stran.

Zadnjih pet alinej pomeni tudi neuradno prevajanje iz angleščine v slovenščino ali pisanje v angleščini.

Izvedba nalog

Poleg avtorice tega poročila, ki je zadolžena za mednarodno sodelovanje ZDUS, so bili v izvajanje posameznih nalog – priprava pisnih prispevkov ali udeležba na mednarodnih srečanjih – vključeni še naslednji sodelavci in sodelavke (po abecednem redu priimkov): Nika Antolašič, Tomaž Banovec, Boris Janez Bregant, Jože Gašperšič, Črt Kanoni, Dijana Lukić, Alenka Ogrin, Vera Pečnik, Mija Pukl, Janez Sušnik, Amalija Šiftar in Anja Šonc. Realizacijo informativnih akcij sta s svojim delom podpirala Črt Kanoni in Mateja Peršuh. Pri oblikovanju spletne strani je uspešno sodelovala Alenka Reissner.

Jožica Puhar, Strokovni svet, mednarodno sodelovanje ZDUS

Vabljeni na aktivno sproščanje v dobro družbo Thermane Laško

do 11. 7. 2019

4 dni/3 noči polpenzion

že od **140,40 €** na osebo

Dodaten 20 % popust na vse wellness in fizioterapevtske storitve v terminu do 15. 2. 2019.

PRIPELJITE TUDI VNUKE

2 otroka do dopolnjenega 10. leta BREZPLAČNO.

AKTIVNI ODDIH

**Koda:
ZDUSplus**

Program mednarodnega sodelovanja v letu 2019

Jožica Puhar skrbi za zgledno sodelovanje ZDUS v mednarodnem okolju

V letošnjem letu bo Zveza društev upokojencev Slovenije nadaljevala z vsebinami sodelovanja na vseh področjih, ki smo jih predstavili v poročilu za leto 2018. Udeležba na zasedanjih organov mednarodnih nevladnih organizacij, konference in seminarji, pobuda ADA in odprta delovna skupina ZN za staranje (OEWGA), skupne akcije z mednarodnimi nevladnimi organizacijami (MNO), stimuliranje mednarodnega sodelovanja DU, razgovori s predstavniki organizacij ali pobud iz tujine, srečanje delegacij sorodnih organizacij upokojencev na DMS, sodelovanje na področju informativne dejavnosti, po potrebi pa se bomo vključevali še v nova aktualna dogajanja.

Sodelovali bomo v delu MNO, kjer smo člani, na vabilo pa tudi v drugih, v skladu z interesom za obravnavane teme. Najmanj enkrat letno se bomo udeležili zasedanja Generalnega sveta EURAG in sodelovali na konferencah, organiziranih s strani te organizacije. Udeleževali se bomo sestankov Upravnega sveta AGE platform, kjer ima ZDUS svojo članico in njeno namestnico, ter zasedanj Generalne skupščine AGE. Sodelovali bomo na mednarodnih konferencah, organiziranih ob srečanjih organov AGE ter posredovali potrebne informacije in prenašali pobude.

ZDUS si bo prizadeval, da vključi nekaj svojih strokovnjakov v organizirane delovne skupine v okviru AGE platform. V okviru Slovenije bomo organizirali ali sodelovali pri organizaciji akcij, vezanih na skupne aktivnosti in pobude MNO v evropskem prostoru.

ZDUS bo še naprej vzdrževal stike z organizacijo EUROCARERS. Na osnovi prejetih vabil se bomo udeleževali mednarodnih konferenc, razgovorov in srečanj, ki jih organizira vlada RS, Ministrstvo za zunanje zadeve (MZZ), druga ministrstva in/ali druge inštitucije, same ali v sodelovanju z mednarodnimi organizacijami ali veleposlaništvii drugih držav. Nadaljevali bomo z aktivnostmi v okviru pobude ADA in sodelovali v procesu priprav na predložitev Kon-

Nadaljevali bomo z aktivnostmi v okviru pobude ADA in sodelovali v procesu priprav na predložitev Konvencije ZN o človekovih pravicah starejših ter na letno zasedanje OEWGA (Odprte delovne skupine z staranje Sveta za človekove pravice ZN)

vencije ZN o človekovih pravicah starejših ter na letno zasedanje OEWGA (Odprte delovne skupine z staranje Sveta za človekove pravice ZN). Zagotovili bomo širšo obravnavo aktualnih tem ob sodelovanju zainteresiranih organizacij, inštitucij, varuha človekovih pravic in pristojnih vladnih resorjev. Izvedli bomo informativne akcije namenjene osveščanju članstva in vseh generacij o staranju in starejših, deloma kot del evropskih ali globalnih aktivnosti, deloma samostojno, glede na razmere in potrebe v Sloveniji. Preko anketnega spre-

mljanja in poročanja mednarodnim organizacijam, bomo ugotavljali izvajanje zavez Slovenije z Ministrske konference o staranju v Madridu, uresničevanje Deklaracije z Ministrske konference v Lizboni, Uresničevanje Evropskega stebra socialnih pravic in drugih mednarodnih dokumentov, ki Slovenijo zavezujejo k določenim ukrepom in zadevajo položaj starejših oseb. Objavili bomo razpis za sofinanciranje društev pri njihovih akcijah sodelovanja z društvi v tujini in zamejstvu. Na DMS 2019 bomo povabili delegacije sorodnih organizacij iz drugih držav in zamejstva, organizirali razgovor ter izmenjali aktualne informacije iz delovanja organizacij in mednarodnega sodelovanja. Vabljeni predstavniki ZDUS se bodo udeležili srečanj in dogodkov, ki jih bodo v svojem okolju priredile organizacije, katerih predstavniki se udeležujejo DMS. Spremljali bomo izvajanje mednarodnih projektov, v katere se bo vključila ZDUS. Nadaljevali bomo z intenzivnim informiranjem o dogodkih in aktivnostih v okviru ZDUS in v mednarodnih organizacijah na spletni strani ZDUS in v ZDUSplus in glede na ustrezno vsebino tudi v Vzajemnosti. Prizadevali si bomo, da tako skupne aktivnosti MNO kot delovanje ZDUS v mednarodnih odnosih pride v objave slovenskih javnih medijev. Za delovanje na mednarodnem področju bomo organizirali ekspertno skupino zainteresiranih, ki bodo proučevali gradiva, ki nam jih posredujejo MNO ali drugi mednarodni akterji, in pomagali oblikovati opredelitve, predloge ali potrebne aktivnosti ZDUS.

Jožica Puhar, Strokovni svet, mednarodno sodelovanje ZDUS

Sporazum EU o ravnotežju med poklicnim in zasebnim življenjem: kljub zmanjšanim ambicijam, preboj za starše in skrbnike

Konec letošnjega januarja sta Evropska komisija in evropski poslanec David Casa sporočila, da je bil v pogajanjih o direktivi o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja dosežen začasni sporazum. Ta sporazum, če ga odobri Svet Evropske unije in Evropski parlament, bo uvedel posodobljena pravila za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja za poslenih staršev in skrbnikov.

Priznavanje skrbnikov in izboljšanje pravil za starše

Z dogovorom doseženim med romunskim predsedovanjem EU bodo poročevalci Evropskega parlamenta in Evropska komisija prvič priznali neformalne negovalce in jim omogočili, da letno vzamejo pet dni negovalnega dopusta. Čeprav je to skromno, pa pomeni, da bodo morale države članice v svoji delovnopравни zakonodaji priznavati oskrbovalce v celotni EU. Sporazum pomeni tudi uvedbo pravice do očetovskega dopusta, plačanega na ravni bolniškega dopusta, in spremembo starševskega dopusta, ki omogoča dva meseca „ustrezno plačanega“ starševskega dopusta za oba starša, ki ga ne moreta prenesti na drugega starša. Dva dodatna meseca na enega od staršev se lahko še naprej prenaša iz enega od staršev na drugega. Nazadnje bo sporazum uvedel pravico zahtevati prožno delovno ureditev za delavce, ki imajo družinske obveznosti. Prvotni predlog komisije je šel dlje od tega, tako da je uvedel tudi najnižje ravni plačila za dopust za negovalce in da je celotno obdobje štirih mesecev starševskega dopusta neprenosljivo in plačano. Medtem ko je parlament zahteval višje standarde nagrajevanja, se države članice EU niso mogle dogovoriti o takih pravilih, zato bodo potrebna nadaljnja prizadevanja na ravni držav članic EU. Če Evropski parlament in Svet Evropske unije potrdita ta sporazum, bodo morale države članice direktivo prenesti v svojo nacionalno zakonodajo. Državam članicam je prepuščeno

David Casa

Sporazum EU o ravnotežju pomeni tudi uvedbo pravice do očetovskega dopusta, plačanega na ravni bolniškega dopusta, in spremembo starševskega dopusta, ki omogoča dva meseca „ustrezno plačanega“ starševskega dopusta za oba starša, ki ga ne moreta prenesti na drugega starša.

veliko prostora za določitev lastnih standardov: Vsa navedena obdobja na ravni plačil so zgolj minimalni standardi, saj države članice lahko določijo višje, določiti pa morajo stopnjo plačila za starševski dopust. Opredeliti morajo tudi pogoje za dopust za negovalce: to je mogoče sprejeti zaradi „resnih zdravstvenih razlogov“, ki se lahko razlagajo na različne načine, in se lahko odločijo za dodelitev dopusta, za vsak primer posebej, ali uvedejo dodatne pogoje za uveljavljati to pravico. **AGE bo storila vse, kar je v njeni moči, da bi povečala ozaveščenost o direktivi in spodbudila države članice, da določijo visoke standarde, zlasti na področju dopusta negovalcev.**

Da bi dopolnila direktivo, je Evropska komisija objavila tudi sporočilo o nezakonodajnih ukrepih – financiranju storitev oskrbe in priporočil v okviru evropskega semestra za izboljšanje ravnotežja med poklicnim in zasebnim življenjem staršev in skrbnikov. Evropski parlament je pred kratkim pozval k nadaljnjemu vlaganju v

kakovostne storitve oskrbe, da bi dosegli enakost spolov.

Izjava Anne-Sophie Parent, generalne sekretarke AGE:

»Ta sporazum je zelo dobra novica za mnoge starejše, večinoma ženske, ki morajo skrbeti za družinskega člana, ki potrebuje pomoč, in še naprej delati. Čeprav nismo dosegli standardov, ki jih je sprva predlagala Komisija, je sporazum močan signal za milijone preobremenjenih skrbnikov. Prav tako bo prispeval k zmanjšanju neenakosti med ženskami in moškimi na trgu dela«.

Ozadje

Komisija je aprila 2017 predlagala direktivo za izboljšanje ravnotežja med poklicnim in zasebnim življenjem kot prvo pobudo, povezano z Evropskim stebrom socialnih pravic. Njen cilj je omogočiti staršem in skrbnikom, da ostanejo na trgu dela z enakomernejšo porazdelitvijo dela med ženskami in moškimi. Trenutno so ženske za enako delo plačane za 16 % manj kot moški, razlika v pokojninah med spoloma pa znaša 37 %. Zaradi zmanjšanja sistemov socialnega varstva se številne družine trudijo najti kakovostno oskrbo svojih starejših družinskih članov, ki potrebujejo oskrbo in pomoč. To praznino pogosto zapolnjujejo neformalni negovalci, med katerimi so mnoge starejše ženske v delovni starosti, ki ustrezno skrajšajo svoje delovne ure. AGE že več let prosi za direktivo o dopustu negovalcev in je bila del intenzivne kampanje skupaj z drugimi organizacijami civilne družbe, da bi dosegli dogovor o tej direktivi.

Jožica Puhar, članica Upravnega sveta AGE, foto AGE Platform

»Slovo« od F3ŽO in CD s 43. Državnim srečanjem zborov

Zbori in vokalne skupine DU Slovenije so peli v Linhartovi dvorani

ZDUS je najštevilčnejša nevladna organizacija v Sloveniji, ki deluje od leta 1946 in s trinajstimi pokrajinskimi zvezami združuje preko 500 društev upokojencev z več kot 200.000 člani. V ZDUS se člani prostovoljno združujejo z namenom medsebojnega povezovanja in sodelovanja za uresničevanje in usklajevanje skupnih interesov, za izboljšanje kakovosti življenja svojih članov, upokojencev in drugih starejših ter za njihovo zastopanje pred državnimi in drugimi organi na ravni države, za izvajanje humanitarne ter drugih dejavnosti, kulturnih prireditev, med njimi tudi petja in glasbe. Samostojno in kasneje v okviru festivala F3ŽO so med številnimi nalogami, projekti in prireditvami na državni ravni sodelovali na številnih zborovskih nastopih. Zadnje je bilo 43. Državno srečanje pevskih zborov društev upokojencev Slovenije pod okriljem ZDUS v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani, 2. oktobra 2018. Na reviji je sodelovalo 13 zborov iz različnih predelov Slovenije, ki so se na nastope pripravljali na območnih oz. regijskih prireditvah v okviru pokrajinskih zvez. Izbor so opravile strokovne skupine organizatorjev v sodelovanju s komisijo za kulturo pri ZDUS.

Nastopiti v Cankarjevem domu je bilo vedno častno

Dejstvo, da so se vsi nastopajoči veselili vseh dotedanjih in tudi zadnjega pevskega srečanja na tako elitni ravni ter v hramu slovenske kulture, v Cankarjevem domu, ni bilo nikoli le simbolično, saj so tako izbrani zbori vedno predstavljali najkvalitetnejše

Nad plesi in vokalnimi skupinami so bili navdušeni gostje in izvajalci

petje in izkušnje ter izbor pesmi, ki so predstavljale tudi nacionalni ponos, tradicijo in različne žanre petja. Na to so bili ponosni tako pri krovni organizaciji ZDUS kot v posameznih regijah in DU. Se je pa že vrsto let kopičila slaba volja nastopajočih in sodelujočih vodstev društev, od koder so prihajali pevci, saj je bilo ob festivalskem dogajanju vse prenatrpano, dolga čakalna vrsta na pred-nastopne vaje na odru je onemogočala ogled sejemskega dela prireditve in drugih vsebin programa F3ŽO. Ob zaključku koncerta pa je prireditveni del festivala v avlah CD že opustel, saj je to določal odpiralni čas do 18. ure. Da je bila revija tako vsebinsko kot po vzdušju na visoki izvedbeni in pevsko kvalitetni ravni, so povedali mnogi poznavalci slovenske pesmi, zborovodje in gostje. Lanskoletnemu srečanju

pevskih zborov društev upokojencev so v vodstvu ZDUS-a izkazali priznanje pevskim zborom, ki kulturo zborovskega petja v društvih negujejo več kot desetletja.

Z lepo pesmijo na elitnem odru vedno pričarajo Slovenijo

Raznovrstnost Slovenije se je pokazala v glasbenih utrinkih, ki so jih predstavili izbrani zbori iz 11 pokrajinskih srečanj, ki so potekala prejšnjo pomlad. Na južnem Primorskem so pevci dejali, da »peti jim je vse na sveti«, v Zasavju jim »v jeseni življenja poje pomlad«, v Celju pa so se pozdravili z vzklikom »pojmo prijatelji«, v Kulturnem domu v Velenju pa so »žareli pod reflektorji«. S slavnostnimi besedami namesto predolgih govorov sta pevce in goste počastila skladatelj in dirigent Lojze Lebič ter častni predsednik ZDUS Anton Donko, ki je izrazil veselje in priznanje nad vsemi nastopajočimi pevci ter zborovskim petjem v okviru ZDUS in vseh slovenskih upokojenskih društev, kjer skrbijo za tovrstno kulturo in lepo slovensko pesem. Že dan pred tem pa je predsednik ZDUS Janez Sušnik v vljudnem, a udarnem nagovoru, dal slutiti, da pevci, zborovodje ter vodstvo ZDUS ne morejo več dovoliti »šlamastike« ob organizacijsko-tehničnem izvajanju prireditve, da bo potrebno ukrepati. Prireditve je povezoval Karl Drago Seme iz ŠPZDU Velenje, kjer je tradicija petja zelo razmahnjena ob glasbeni šoli pa že desetletja ustvarjajo rodove zborovskega petja.

Nastop MePZ DU iz Pokrajinske zveze Gorenjske pod vodstvom Staneta Biteznička

Zadovoljstvo ob kakovostnih nastopih

Program in izvedbo pevskih nastopov so izvedli: ŽePZ Društva slovenskih upokojencev za Goriško, Mešani pevski zbor DU Tržič, Upokojenski ženski pevski zbor Püngrad Krog-DU Krog-Satahovci, Mešani pevski zbor DU Ruše, Ženski pevski zbor DU Mislinja, Mešani pevski zbor »Slave« DU Solkan, Moški pevski zbor »Rožmarin« DU Mirna Peč, Mešani komorni pevski zbor

DU Vojnik, Ženski pevski zbor DU Koper, Mešani pevski zbor DU Paka pri Velenju, Ženski pevski zbor »Utrinek« Sevnica, Mešani pevski zbor »Škrjanček« DU Videm Dobropolje ter Združena MoPZ »Fran Venturini« in MoPZ »Tabor« Opčine. Vsi so prejeli diplome za tako častne nastope, cvet plemenitosti in besede zahvale prirediteljev. Občutek vznesenosti nastopajočih je ostal kljub zapisanim pomanjkljivostim, saj je vse pevce in spremljajoče glasbenike v

Cankarjev dom privedla visoka ustvarjalna zavest, da tako sebi kot drugim z vajami, s petjem in javnimi nastopi ohranjajo slovensko ljudsko in umetniško pesem, tradicijo in zadovoljstvo ob kakovostnih nastopih pred javnostjo. Društva, pokrajinske zveze in ZDUS pa so nanje še kako ponosni. Prav bi bilo, da se tok tradicije ne bi prekinil in bi se srečanja na državni ravni ohranjala tudi v prihodnje.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

Slovenske šege in navade ob velikonočnem času

Bliža se velika noč, ki je predvsem verski praznik, hkrati pa tudi praznik pomladi, na katerega se je treba temeljito pripraviti. »Že davno pred nastopom krščanstva,« pojasnjuje ljubiteljska etnologinja Dušica Kunaver, »je naše ljudstvo v času setve slavilo zmago dobrih pomladno-poletnih duhov nad zimskimi demoni.«

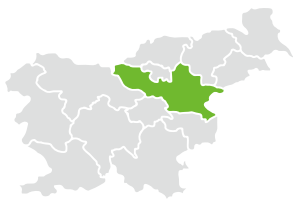
V krščanski dobi so ta starodavna slavja sicer dobila vse drugačno podobo, a ohranila so nekaj ostankov starih šeg, tako na primer: velikonočni hrušč in trušč ragelj, možnarjev in vse ostale oblike velikonočnega ropota pomenijo starodavno obrambno dejanje, zaščito pred zlemi silami. Prekmurci so nekdanj verjeli, da v velikonočnem času čaravnice odzamejo kravam mleko, zato so fantje na veliki četrtek pokali z bičem in tullili v mlečne »piskre«, da bi jih pregnali. Na Gorenjskem so z istim namenom fantje na velikonočno nedeljo streljali z možnarji. V vzhodnem delu naše dežele so na velikonočno soboto zvečer goreli kresovi, Korošci pa so tega dne nosili po vaseh smolnice – bakle, da bi coper odganjali in prosili za dobro letino. Naši ljudje so nekdanj verjeli tudi, da ima voda ob veliki noči čarodejno moč. Če se se Kranjci na veliko soboto jutraj umili v studenčnici, jim tistega leta ni bila nevarna niti kuga. Dekleta pa so se na ta dan umivala tudi zato, da bi bila lepša.« Velika noč je največji in najstarejši krščanski praznik, ko se kristjani spominjajo Kristusovega vstajenja. Datum tega praznika v koledarju ni stalno določen, temveč je vselej na prvo nedeljo po prvi pomladni polni luni. Letos bo velika noč 21. aprila. V zvezi s tem praznovanjem tudi ne moremo govoriti le o enem ali dveh prazničnih dnevih, temveč gre za celotno

obdobje od pepelnice srede do velikonočne nedelje. Se je pa praznovanje v današnjem času strnilo predvsem v obdobje velikega tedna, to je tedna od cvetne nedelje do velike noči. Velika nedelja je, podobno kot božič, tako velik praznik, da se ne sme hoditi na obiske, le v cerkev in domov. To je družinski praznik. Nekdanj veljalo tudi neapisano pravilo, da si moral na ta dan imeti nekaj novega, celo hlapci so dobili nove hlače. Pomembno mesto pri praznovanju je imel velikonočni zajtrk, sestavljen iz jedi, ki so jih dekleta dan pred tem nesla k žegnju. Le ta se je po štiridesetdnevem postu, ki traja od pepelnice srede do velike noči, še kako prilagel. Na praznični mizi so obvezno morali biti hren, pirhi, potica, gnjat, marsikje tudi stara kranjska aleluja (jed iz posušenih in stolčenih repnih olupkov, skuhanih v svinjski juhi); vsaka jed je imela svojo simboliko. Najpomembnejši velikonočni simbol je jajce – simbol rodovitnosti, izvor življenja. S pirhi je v naši deželi povezana tudi

množica velikonočnih iger, ki so v prvotni obliki v davni predkrščanski dobi nosile v sebi skrito željo: klicanje rodovitnosti. Igre, kot so valjanje in sekanje pirhov ter trkanje, so še danes poznane. Če je za nedeljo veljalo, da se ne sme hoditi okoli, pa je bil dan kasneje, velikonočni ponedeljek, dan odprtih src, dan veselja in druženja. Kroparji, recimo, so se zbrali na travniku, vsaka družina je prinesla s seboj košaro dobrot, fantje so imeli igre s pirhi, dekleta so imela svoje klepete, otroci so se igrali ... Ta dan pa je bil tudi čas plesov in kol. Najlepše obredne pomladne plesse poznamo iz Bele krajine. Metliško kolo, robčeci, kurji boj, most, turn so čudovita prastara kola in igre, ki so se ohranile vse do danes. Številne omenjene šege in navade se danes marsikje na novo oživljajo, kar je, kot še dodaja Kunaverjeva »zelo razveseljivo. Upam, da bomo vsi skupaj doumeli, da to ni dediščina preteklosti, temveč dota za prihodnost.«

Slavica Bučan, foto Freelimages

CELJSKO

Zdenka Bevc Škof v drugo potrjena za predsednico goriških upokojencev

»Gremo skupaj naprej, ker nam veličina življenja enostavno pripada,« se je med drugim izrazila z besedami zahvale ob ponovni potrditvi dosedanja predsednica Zdenka Bevc Škof na občnem zboru DU Gorica pri Slivnici, ki je potekal 9. marca v Kulturnem domu v Gorici pri Slivnici. Po izvolitvi delovnega predsedstva, ki ga je vodil Mirko Pajek, je Škofova blizu dvestotim udeležencem s predstavivitvijo realizacij potegnila črto pod lansko leto.

Goriški upokojenci so bili vedoželjni in dejavni na področju izobraževanja, rekreacije in razvedrila kot velika družina s skupno 252 člani. Piko na i k vsem uspehom pa so dodali še člani balinarske, rokodelske in literarno-kulturne sekcije.

Prostovoljstvo se krepi

Prav poseben pomen je Škofova izpostavila prostovoljstvu in z zadovoljstvom ugotovila, da število prostovoljcev med njihovimi člani narašča. Tudi program dela za letošnje je zastavljen z vsemi že ustaljenimi pestrimi aktivnostmi. V zavedanju, kako pomembno je krepiti in ohranjati zdravje, so med drugim v plan umestili tudi sodelovanje v projektu **Gibam se**. Prvi od dogodkov bo že 26. marca, ko bodo organizirali za širšo javnost, v sodelovanju z Javno agencijo RS za varnost prometa, preventivni dogodek za vse, ki bi radi ostali čim dlje mobilni in varni v prometu. V maju pa bodo aktivno vključeni s štirimi vložki v dogajanja na Dnevih medgeneracijskega sožitja v Ljubljani. Tudi sicer bodo med letom sodelovali z raznimi institucijami za telesne in duševne dejavnosti, ki bodo članom pripomogle k dostojnejšemu preživljanju prostega časa, sprejeli pa so tudi dveletni načrt dela v programu **Starejši za starejše**.

Priznanja zaslužnim

Štirje člani, Albina Pajek, Nadja Bevc, Ana Lesjak ter Marjan Drame so prejeli **Pisno priznanje DU Gorica pri Slivnici**. Iz obrazložitve je razvidno, da vsak po svoji moči namenja svoj

dragoceni čas za sočloveka in se s tem razdaja na različnih področjih pomoči. Po izvolitvi novega vodstva so udeleženci namenili aplavz novi stari predsednici Zdenki Bevc Škof, v svojem nagovoru pa so ji čestitali tudi številni gostje. V imenu Občine Šentjur je čestitala Škofovi in med drugim pohvalila prizadevanja za pridobivanje novih prostovoljcev njena podžupanja Silva Koželj. Podpredsednik Pokrajinske zveze upokojencev Celje, Drago Pretnjak, je prav tako pohvalil številčnost društva in moč motiviranja v povezovanje članov, Škofovi pa v imenu PZDU Celje podelil Priznanje za trud in uspešno vodenje. Župnik Marko Šraml je med drugim poudaril pomen medgeneracijskega povezovanja in sodelovanja. Oglasili so se tudi številni predstavniki sorodnih društev od blizu in daleč, tudi iz pobratenega društva Černelovci. Kot vedno so občni zbor tudi tokrat popestrili s kulturnim programom, ki so ga letos pripravili učenci OŠ Dramlje pod vodstvom mentorice Anice Čede. Na harmoniko pa nam je igral Marcel Kovač. Neuradni del se je nato nadaljeval ob pogostitvi, prijetnem klepetu in dobri glasbi Dua Savinja. Naj še dodam, da so upokojenci v avli pripravili pravo pašo za oči. Za razliko od prejšnjih let, ko so razstavili ročnodelske izdelke, prtičke in podobno, so se letos cedile tudi sline, saj so dali na ogled (in pokušino) domače dobrote vseh vrst.

Besedilo in foto, Majda Rezec

DOLENJSKA IN BELA KRAJINA

Zbor članov DU Loški Potok

Že krepko smo zakorakali v leto 2019, prav hitro se leto obrne, hitro se spreminjajo letni časi in s takšnim tempom delamo tudi v našem društvu. V nedeljo, 10. marca, smo potegnili črto pod lansko leto in na zboru članov društva pogledali, kako uspešni smo bili. Kot že vrsto let je zbor potekal v Kulturno turističnem centru – KTC-ju na Hribu v Loškem Potoku.

Občnega zbora se je udeležilo 91 članov in nekaj gostov. Navzoči so bili iz DU Draga in DU Sodražica, prišel je Dušan Kraševac, podpredsednik PZDU Dolenjske in Bele Krajine in predsednik DU Dolenjske Toplice, Marija Golob, pokrajinska sekretarka komisije za šport, nadvse pa smo bili veseli, da se je našemu vabilu odzval tudi Branko Suhadolnik, ki na ZDUS vodi rokodelke in rokodelce in vse, kar je povezano s tem. Naj povem, da smo na področju rokodelstva v našem društvu »zelo močni« in tako smo tudi na tem občnem zboru odprli rokodelsko razstavo pod naslovom »Olepšane steklenice«, kjer smo prikazali steklenice, okrašene z različnimi tehnikami. Naše društvo je na dan 3. 12. 2018 štelo 219 članov, 139 žensk in 80 moških. Lani je v društvo pristopilo 11 novih članov, v letošnjem letu pa že 10. Sto dvajset članov je tudi članov Vzajemnega posmrtninskega sklada. Najstarejši član našega društva je star 97 let, najdaljše članstvo pa gre kolegici, ki se je včlanila leta 1972, torej pred 47 leti. Na občnem zboru smo ugotovili, da smo realizirali vse naloge, ki so del rednega poslovanja društva v letu 2018. Pišemo tudi v občinsko glasilo, prav tako redno obveščamo naše člane preko Facebook strani društva in preko SMS sporočil. Poslali smo čestitke za okroglo obletnice našim članom ter voščila ob božiču

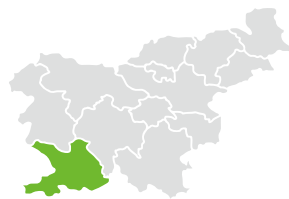

Prejemnice priznanj z Dušanom Kraševcem, podpredsednikom PZDU

in novem letu vsem članom starim nad 80 let. Vse čestitke izdelamo ročno na delavnicah ročnih del. Vsakemu novorojenčku Loškega Potoka pa smo podarili par copatk. Aktivni smo bili tudi na mednarodnem področju, saj smo sodelovali na »Štrukljadi« v Kumrovcu ter na mednarodni prireditvi v Prezidu na Tradicionalnem srečanju travarjev, zeliščarjev in ljubiteljev narave. Lani smo organizirali še ogled opere Carmen na prostem v Vipavi in prav tako ogled predstave na prostem Poletnega gledališča Studenec – Lepo je biti muzikant. V juniju smo se udeležili letnega srečanja rokodelcev v Višnji gori, v decembru pa smo se udeležili štiri dnevni Rokodelskih delavnic v Izoli. Ob vsem zapisanem, smo sodelovali tudi v projektu Študentje treh fakultet, na »Vampijadi« v Sodražici, kjer je naša ekipa zasedla drugo mesto ter na etnološko turistični prireditvi Ob košnji – V deželi ostrnic. Udeležili smo se srečanja upokojencev PZDU Dolenjske in Bele Krajine na Jasi v Dolenjskih Toplicah, organizirali 4. srečanje starejših članov nad 80 let ter jubilarntov, predstavili potoške štruklje z ocvirki na Prazniku suhega sadja na Gradežu, krasili cerkev na zahvalno nedeljo, varovancem DSO Loški Potok pa pripravili kulinarčno dopoldne. V društvu deluje dramska skupina, ki je imela v letu 2018 štirinajst nastopov ter tudi glasbeno skupino ljudskih pevk, ki se imenujejo Povasenke, in te so imele lani kar 23 nastopov. Imele so tudi svoj prvi samostojni koncert v cerkvi Sv. Florjana v Retjah. Povasenke sodelujejo tudi v projektu Življenje ustvarja zgodbe z ljudskimi pesmimi, v istem projektu pa nastajajo tudi njihove nove obleke. Imamo marljivo rokodelsko skupino z imenom Lesenke, ki izdeluje rože iz ostankov lesa. Tudi te so bile lani sila aktivne. Sodelovale so v Cankarjevemu domu na 18. F3žo, naše rožice pa so bile razstavljene v knjižnici v Starem trgu pri Ložu in v knjižnici v Novi vasi na Blokah. Za vse udeležence lanskega občnega zboru so naredile rožico, prav tako pa tudi ob materinskemu dnevu za vse zaposlene in mamice varovancev Centra za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič, Bivalna enota Ribnica. Na občnem zboru je podpredsednik naše pokrajinske zveze Dušan Kraševc podelil priznanja PZDU Dolenjske in Bele Krajine za dolgotrajno aktivno in ustvarjalno delo v DU in PZDU predsednici društva Mariji Turk, predsedniku nadzornega odbora DU Alojzu Rupačiču, vodji dramske skupine Fani Debeljak ter tajnici Tanji Lavrič. Po vsem naštetem smo bili v našem društvu na ravni mravljic. Realizirali smo vse, kar smo si zastavili, in storili še veliko več, kot je bilo načrtovano. Da nam je vse to uspelo, pa gre zahvala naši predsednici Mariji Turk, ki odlično vodi naše društvo.

Besedilo in foto, Tanja Lavrič

JUŽNA PRIMORSKA

Kulturni praznik v DU Pivka

Letos smo sklenili, da bomo praznovali kulturo malo drugače. V Društvu upokojencev sta zelo dejavni dve sekciji, literarni krožek Beremo skupaj in ročna dela. V sodelovanju z Vrtcem Pivka in Večgeneracijskim centrom smo izpeljali zanimiv kulturni in medgeneracijski projekt.

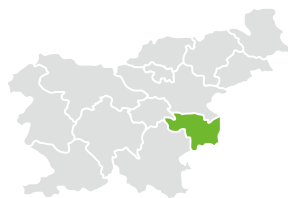
Od septembra v VGC-ju izdelujemo kvačkane igrače za pivški vrtec. Igrače so narejene iz bombaža, pralne in narejene tako, da se otroci z njimi ne morejo poškodovati. Že v začetku ustvarjanja smo nameravale predati igrače otrokom na posebni prireditvi. Na krožku smo ugotovile, da se je Lidija Pavzin izjemno potrudila, saj je za odrsko uprizoritev pripravila pravljico Volk in trije prašički.

Prisrčen in kulturno obarvan medgeneracijski nastop

Hitro smo se dogovorile, da bo to naša prireditev za letošnji kulturni praznik. S pomočjo vzgojiteljic, ki so nam priskrbele rekvizite za sceno in otroke pripravile na predstavo, smo izpeljali nastop. Ob zaključku smo otrokom izročile igrače, ki smo jih do sedaj naredile. Vsaka skupina je dobila večjo igračo, ki predstavlja maskoto njihove skupine – Žabice, Sončki, Gumbki, Medvedki ... V košarah so bile še ostale igrače, ki so si jih med seboj razdelili. Naše delo je bilo izjemno poplačano, za nagrado smo dobile prisrčen aplavz in široke nasmehe naših najmlajših. Veseli smo bili vsi, otroci in upokojenke, na koncu smo skupaj zapeli in zaplesali. Naše prvo tovrstno druženje prav gotovo ni bilo zadnje.

Besedilo in foto, Jožica Knafelc

POSAVJE

Četrto stoletje tradicionalnih Valentinovih pohajkovanj na Bohor

Kar rodi ljubezen, je dobro. Ta lepa misel je zagotovo odzvanjala v srcih vseh, ki so se preteklo soboto podali na že 25. osvajanje kozjanskih vrhov v osrčju zimske narave,

Udeleženci pohajkovanj med vzponom na Bohor

poznano pod imenom Valentinov pohod. Ravno iz ljubezni ter za njo sta se namreč pred leti iz Kozjega, preko Oslice, mimo Debelega vrha, do planinske kočice na Bohorju prva podala člana PD Bohor Senovo Marija in Miro Krušič. Ljubezna je ostala in z leti pridno rasla ter že zdavnaj preseгла lastne okvire. Seme, ki sta ga pred četrto stoletje »zasadila« zakonca Krušič, je vzklilo v bogato tradicijo Valentinovega pohoda Kozje–Bohor, ki vsako leto okoli praznika zaljubljenec, Valentinovega, naznanja otvoritev nove planinske sezone, udeležijo pa se ga lepo število pohodnikov, ki jih družijo prepričanje, da ga ni lepšega načina, kako proslaviti prihod pomladi in prelep »zaljubljeni« praznik kot s sprehomdom po planinskih poteh kozjanskih vrhov.

»Sreča ni v glavi in ne v daljavi, ne pod palcem skrit zaklad. Sreča je, ko se delo dobro opravi. In ko imaš nekoga rad.«

Tone Pavček

V spoštovanje te prelepe zgodbe in dolge tradicije, ki družijo številne ljubitelje pohodništva in lepe kozjanske narave, se je tako tudi letos na Valentinovo soboto, 16. februarja, iz Kozjega na Bohor v okviru tradicionalnega Valentinovega pohoda, v organizaciji **PD Bohor Senovo** in domačega **Turističnega društva Kozje**, odpravilo več kot dvesto pohodnikov. Spomin na prvi pohod zakoncev Krušič je bil ravno to leto še toliko bolj živ, saj je od prvega pohoda minilo že četrto stoletje, in temu primerna je bila tudi številčna udeležba pohodnikov, ki jih je to jutro narava nagradila s čudovitim sončnim vremenom in pomladnimi temperaturami. Startna točka je bila na trgu v Kozjem, kamor so pripeljali tudi organizirani avtobusi iz smeri Krškega in Senovega. Pohodniki so izmenjali prijazne besede s člani TD Kozje in PD Bohor Senovo, kjer so opravili prijavo in poravnali startnino, domačini pa so jih opremili z medenimi srčki, ki so že vrsto let prepoznaven simbol Valentinovega pohoda, prav tako pa so prejeli majhno malico, pohodniško darilce in kupon za postojanko na poti, kjer so se okrepčali s kuhanim vinom ali čajem, ekipa Planinskega društva Bohor Senovo pa je med pohodnike razdelila posebne izkaznice z žigom. Na samem cilju so bili pohodniki nagrajeni še z brezplačnim čajem, ki so ga z užitkom posrkali na sončni terasi kočice na Bohorju, kjer se je zabavno druženje stopnjevalo, dokler ni nastopil čas za povratek v dolino, ki so se ga nekateri lotili peš, drugi pa so se poslužili brezplačnega avtobusnega prevoza.

Mojca Valenčak, foto Miro Četrtič

ZASAVSKA

Tombola s pridihom pusta

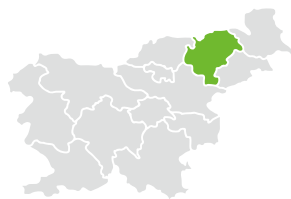
Medgeneracijska druženja programa »Starejši za starejše« se vsak četrtek malo nadgradijo in to nas veseli. Tako so se nam na četrtekovi tomboli prav potihoma pridružile pustne maske in popestrile skupne urice. Tombola je potekala v prijetnem druženju ob nepogrešljivih krofih, glasbi in celo nekaj plesnih obratih ☺. Naše

Pokrivanje števil na tablicah je vznemirljivo doživetje

šegavo druženje pa je z lepimi mislimi in pregovori o mamah in ženah oplemenitila naša kulturnica, gospa Rozalija Kastelic. Tako smo v enem dopoldnevu napeto pokrivali številke na tombolskih tablicah, se veselili dobitkov, imeli ples v maskah, in se opomnili, da so najlepša leta tista, ko se odločiš uživati v življenju. Če vas zanima, kaj vse se dogaja pri nas ob četrtekih, pridite tudi vi in nas mogoče presenetite tudi s kakšno novo idejo, igro ali pa večino.

Besedilo in foto, Jerica Laznik

ZGORNJE PODRAVJE

Skoraj vse o raku

Bistriški upokojenci smo na predavanju gospe Alme Hren razširili svoje vedenje o tej zastrašujoči bolezni, ki je še vedno v porastu. Šokiral nas je podatek, da za rakom zboli letno okoli dvanajst tisoč Slovenk in Slovencev.

Udeleženci so z zanimanjem prisluhnili predavateljici

Predavateljica nam je predstavila prve znake bolezni, posamezne vrste raka, načine zdravljenja in kako pogosti so posamezni pojavi raka in pri kateri populaciji. »Medicina hitro napreduje pri raziskavah, zato je zdravljenje raka že dokaj uspešno«, je zaključila gospa Hren. Še nekaj vprašanj smo ji zastavili in druženje se je spremenilo v pogovor. Čeprav smo želeli slišati še kaj o mišljenju posameznikov o tej temi, se ljudje niso odzvali, kot da je pogovor o raku še vedno nekakšna tabu tema, o kateri se ne sme govoriti. Le ena udeleženka se je na koncu oglasila in z optimizmom, ki ji je pomagal preboleti čas od smrtonosne diagnoze do ozdravitve, malo razvedrila turobno razpoloženje. Razšli smo se obogateni z mnogimi spoznanji, saj je strah manj strašen, če ga poznamo.

Besedilo in foto, Rozalija Špes

Igor Šoltes v družbi predsednika PZDU Gorenjska, Zdravka Malnarja

Po Kolumbiji

Bistriški upokojenci smo se zbrali že na drugem predavanju v letošnjem letu. Tokrat smo z zanimanjem spremljali potopis, po nam, čisto nepoznani deželi.

Profesor Andrej Klemenak nas je popeljal po Kolumbiji. Spoznali smo geografske značilnosti te nam tuje in eksotične dežele, njene znamenitosti, načini življenja njenih prebivalcev, kulinariko in še kaj. Predavanje je bilo zanimivo, da smo kar pozabili na čas in se zadržali še v prijetnem pogovoru. To predavanje je organizatorjem tudi spodbuda in usmeritev za organizacijo in pripravo naslednjih, tovrstnih srečanj.

Besedilo in foto, Rozalija Špes

Z zanimanjem smo prisluhnili predavatelju

GORENJSKA

Šoltes z gorenjskimi upokojenci

Pokrajinska zveza DU Gorenjske in evropski poslanec dr. Igor Šoltes sta na Kokrici pri Kranju 22. februarja organizirala regijsko srečanje, kjer je beseda tekla o položaju starejših v Sloveniji in izkušnjah članic Evropske unije na tem področju ter o še nekaterih drugih aktualnih temah, ki zadevajo starejše. Srečanja so se udeležili številni predstavniki gorenjskih društev upokojencev, v razpravi pa je sodelovala tudi predstavnica ZDUS Rožca Šonc.

Udeležence je najprej pozdravil gostitelj srečanja, predsednik Pokrajinske zveze društev upokojencev Gorenjske, Zdravko Malnar. Poudaril je, da je sicer vesel srečanja in priložnosti za pogovor z dr.

Šoltesom, hkrati pa je izrazil nezadovoljstvo, ker se o problemih, ki zadevajo starejše, sicer veliko govori, vendar pa pri tem nismo kaj dosti učinkoviti. »Upam,« je med drugim dejal, »da bomo mi od tega srečanja kaj odnesli, predvsem pa, da bo sporočilo, ki ga bomo poslali javnosti, prišlo do ušes odločevalcev o naših problemih, naših željah in naših pričakovanjih.« Vodja programa Starejši za starejše pri Zvezi društev upokojencev Slovenije Rožca Šonc je nato predstavila omenjeni program, ki ga mnogi že poznajo in tudi v nekaterih društvih upokojencev zgledno izvajajo. Kasneje je bilo zanimivo prisluhniti dr. Šoltesu, ko je razlagal, kako sta z gospodom Vajglom v Bruslju odgovarjala na vprašanja kolegov, kaj je program Starejši za starejše, ki je kasneje dobil nagrado Državljan Evrope. Seveda so problem nizke pokojnine in zdravstvene tegobe, ampak zelo hud problem, o katerem se malo govori, pa je osamljenost. Ta stiska, strah in občutek nepotrebosti. Tudi zaradi tega je program toliko vreden. Ti obiski na domu so neprecenljivi. Dr. Šoltes je ob tej priložnosti čestital gospe Šonc in vsem ostalim, ki so dali svoj prispevek k programu, ki je zdaj z zlatimi črkami zapisan v Evropskem parlamentu. Uvodoma je dr. Igor Šoltes sicer spregovoril o demografskih izzivih, saj so tovrstni podatki neizprosni – ne le v Sloveniji, ampak v celotni Evropi, ki ni samo najstarejša celina na svetu, ampak ima tudi demografsko najstarejše prebivalstvo. Dejstvo, ki ga ni mogoče prezreti, je, da ima večina drugih držav po svetu, z izjemo Japonske, drugačno demografsko sliko – bodisi zaradi kulture, vere, različnih pogledov na svet, različnega dojemanja potrošništva, vloge družine, sobivanja in tudi pojma solidarnost. Pri nas so se v zadnjih desetletjih nekje na poti izgubili razumevanje posameznika v družbi, medgeneracijsko sodelovanje, predvsem pa občutek tovarištva. Zdaj namreč velja, da so dobri in lepi le uspešni ljudje, ostali pa so breme družbe. In taka družba seveda ne more uspevati, taka družba ne more biti pokončna. V Sloveniji se bomo zato morali odločiti, kakšno družbo želimo v prihodnje in koliko smo za to pripravljeni dati. Šoltes je opozoril tudi na pojav, o katerem se praktično ne govori, čeprav je zelo prisoten, to je »staromrzištvo«. Tudi ko govorimo o manjšinah in diskriminaciji, so starejši dostikrat izključeni. Zato se mu zdi pomembno te teme uvrstiti med prioritete za prihodnje obdobje, zlasti zato, ker smo demografsko pred velikim izzivom. V Sloveniji bo približno čez 30 let predvidoma vsak tretji Slovenec star 65 let, to pa pomeni, da bo treba zadeve reševati z drugim pristopom, kot smo bili vajeni doslej, ta izziv bo treba reševati celovito. Poudaril je, da »pri tem ne govorim samo o dolgotrajni oskrbi, o vprašanju transporta, infrastrukture, energetike, tudi hrane, govorim tudi o medicinski oskrbi, o problemu demence ...« Kot primer je navedel izkušnje nekaterih strokovnjakov iz Indije, kjer se problemov z demenco lotevajo s ce-

lovito obravnavo človeka, s sobivanjskimi skupnostmi, s pesmijo, z načinom prepoznavne in delovanja, ki ga uradna medicina ne pozna in ga noče poznati. »Želim povedati,« je nadaljeval dr. Šoltes, »da je, ko govorimo o starajoči družbi, treba gledati vse politike; ne samo vprašanje pokojninske, socialne in zdravstvene, ampak tudi infrastrukturne, stanovanjske, davčne, tudi gospodarske in finančne. Podatki v Sloveniji so namreč zaskrbljujoči, saj skoraj polovica upokojencev prejema pokojnino pod ali malo nad pragom revščine.« Pri tem se mu je zdelo bistveno povedati, kar je sicer že večkrat poudaril tudi predsednik ZDUS Janez Sušnik, da pokojnina ni in ne sme biti socialna pomoč, ker je z delom pridobljena pravica. In njene osnovne funkcije pa izhajajo, da mora zagotavljati dostojno življenje. V nadaljevanju je evropski poslanec z udeleženci srečanja razpravljajal tudi o trenutnem položaju v Evropski uniji ter o vseevropski peticiji "za več zdrave, varne in lokalno pridelane hrane na naših krožni-

kih". Gre za pobudo, s katero želi spodbuditi spremembe evropske zakonodaje na področju javnih naročil in nadzora nad kakovostjo prehranskih verig. Njen cilj pa je izvetje živil iz sistema javnega naročanja ter spodbuditi povečanje deleža kakovostne lokalno pridelane hrane v domovih za starejše in bolnišnicah ter v vrtcih. Prav ta tema je med udeleženci srečanja spodbudila največ razprave in hkrati željo, da bi čim prej uvedli pilotni projekt, ki bi v praksi izvajal vsebino peticije. Glede na vse povedano je dr. Igor Šoltes sklenil, da »bi eden od izzivov naše celotne družbe oz. države za nadaljnjih 90 let moral biti program, v katerem bi opredelili, kako si predstavljamo našo državo, katere so prioritete, kaj se bo dogajalo s poklici, s področjem zdravstva, sociale in pokojnin, s trgom dela, kaj se bo dogajalo s hrano in našo samooskrbo, z našim zrakom, vodo in na koncu tudi z našo svobodo.«

Slavica Bučan, foto Ferdo Kikelj

103 leta Metke Fink

V prostorih Društva upokojencev Kočevje je bilo 5. marca še posebej slovesno, saj je praznovala naša dolgoletna članica Metka Fink 103. rojstni dan. Teta Metka, kot ji pravijo vaščani

Jubilantka, 103 letna Metka Fink

Želenj in Klinje vasi, je pri svojih častitljivih letih še vedno čila, bistrega duha, vedno pripravljena na pogovor, v katerem navduši s svojo vedrino in iskristvostjo. Življenje ji ni prizanašalo, saj je komaj 14 letna odšla služiti za varuško v Ljubljano. Tu je spoznala svojega bodočega moža, s katerim si je v Klinji vasi pri Kočevju ustvarila družino. Rodil se jima je sin, žal pa ji je vojna vzela moža in tako je že po dveh letih zakona ovdovela. Pa ni obupala. Po vojni se je zaposlila v Rudniku rjavega premoga Kočevje in je še edina živeča slovenska knapovka. Je pa tudi najstarejša občanka občine Kočevje, zato ji je na slovesnosti ob njenem osebnem prazniku čestital podžupan Občine Kočevje, Roman Hrovat, ki ji je ob tej priložnosti prebral tudi voščilo predsednika Republike Slovenije, Boruta Pahorja. Čestitkam se je pridružil še predsednik Društva upokojencev Kočevje, Jože Kozina, in ji zaželel, tako kot vsi prisotni, še veliko zdravih in zadovoljnih let. Praznovanje, ki ni minilo brez slavnostne torte in prisrčnega govora slavljenke, so s petjem in harmoniko popestrile še Ljudske pevke Mavrica z njihovim vodjem Leonom Behinom, ki so zapele njene najljubše pesmi in ji tako polepšale že tako nepozaben dan njenega dolgega življenja.

Besedilo in foto, Barbka Bižal

100 let ustvarjalnega in lepega življenja

Slavko Kovačič, najstarejši član slovenskobistriških upokojencev, je v februarju dopolnil častitljivih sto let. Ob tem jubileju smo ga obiskali tudi člani našega društva. Gospod Kovačič je bil dolga leta zelo aktiven upokojenec na vseh področjih, predvsem na kulturnem. Svojo jesen preživlja v Domu dr. Jožeta Potrča v Slovenski Bistrici. Še vedno je ohranil svojo šegavost in optimizem, zato smo ob njem preživeli nadvse prijetno in zanimivo urico. Njegov spomin je še vedno izjemen, pripovedoval nam je vrsto zanimivih dogodivščin iz svojega dolgega in plodnega življenja. Ob stisku roke smo mu zaželeli še veliko sončnih dni!

Besedilo in foto, Rozalija Špes

*Jubilant,
Slavko Kovačič*

Preživite prvomajske počitnice z vnuki na morju, hotel Delfin Izola***

UPOKOJENCI	16. 2.–28. 3.	29. 3.–18. 4.
Polni penzion	47 €	49 €
Polpenzion	41 €	43 €

OSTALI GOSTJE

Polni penzion	52 €	54 €
Polpenzion	46 €	48 €

Cene so v EUR na osebo na dan. **Doplačila:** enoposteljna soba 11,00 EUR, turistična taksa 2,00 EUR. **Popusti:** Upokojenci, ki so člani društva, kluba in aktiva upokojencev imajo **10% popusta na penzijske storitve**. Otroški popusti.

Majska fešta 5. 5.-12. 5. 2019
Pridružite se nam, da skupaj pozdravimo letošnje poletje.
Sedem dni plesa in zabave!

Za veliko noč se spleča priti na morje v Izolo!

Med 19. 4. in 22. 4. 2019

3 × polpenzion

UPOKOJENCI 124,20 €

OSTALI GOSTJE 140,40 €

Cene veljajo na osebo v dvoposteljni sobi za izbran paket. Akcija velja le za minimalno 3 noči. Izračun akcije temelji na rednem ceniku.

Doplačila na osebo na dan: Polni penzion 6 €, enoposteljna soba 11 €, turistična taksa 2,00 €.

delfin ***
HOTEL

T 05 660 70 00
rezervacije@hotel-delfin.si
www.hotel-delfin.si

Končana strelska dopisna liga

Končal se je dopisni del 42. strelske in 30. dopisne invalidske lige, ki je potekala z zračnim orožjem, puško standard in serijsko puško ter pištolo, ki jo je (tako kot vsa leta doslej) odlično izpeljalo Postojnsko športno društvo Epic. Letos je nastopilo okrog 200 strelcev in strelk iz 25 društev, največ jih je bilo iz Idrije, Trebnjega, Jesenic in Škofje Loke.

Najboljši strelci s pištolo

Od sedmih slovenskih strelskih regij je bilo največ tekmovalcev iz Primorsko-notranjske regije. Prehodni pokal, ki ga vsako leto daruje Postojnčan Urban Ambrožič branijo jeseniški strelci, največkrat pa so ga osvojili Škofjeločani. Posebnost dopisne lige, ki je odskočna deska za večja tekmovanja in ki so jo pričeli Postojnčani leta 1977 je v tem, da ekipe in posamezniki prvih šest kol nastopajo doma, rezultate pa pošiljajo v Postojno. Po opravljenem dopisnem delu se prvih deset ekip in posameznikov uvrsti v finale, ki bo letos 24. marca na Ljubljanskem centralnem strelišču. V finalu bo nastopilo 14 ekip ter okrog 145 strelcev, največ ekip bo imela Idrija, posamezno pa bo njihov vodja, Vlado Kržišnik, nastopal kar petkrat in to s pištolo kot tudi s puško, Tetičkovičeva iz Ormoža ter Budinova iz Pirana pa štirikrat. Med najboljšimi strelci so Veselka Pevec, paraolimpijska prvakinja, Franc Pinter Ančo sedemkratni nosilec paraolimpijskih kolajn, na žalost pa je zaradi zdravstvenih težav odstopila Dr. Vesna Mele iz Ormoža, ki je nastopala tako s puško kot pištolo. Najboljši v finalu v vseh 34 kategorijah bodo prejeli pokale in kolajne, prvi štirje pa tudi nagrade pokroviteljev. Največja udeležba bo v kategoriji **zračna serijska puška** in to med veterani in veterankami, ki nastopajo v štirih kategorijah. Pa še nekaj najboljših rezultatov, ki so jih dosegli nastopajoči. Pinter 396, Pevčeva 393, Jovanović 392 krogov itn. Med veterani, kjer so na čelu Trebanjci so najboljše rezultate dosegli: Radič Jesenice 185, Doneski Medvode, ki letos prvič nastopajo, 188, Budinova 184 itd. Dopisno ligo vodi tričlanski odbor, ki mu predseduje nekdanji predsednik in dolgoletni sekretar SZS, ter prvi Debevčev trener Edvard Progar, podpredsednik je Henrik Valentinčič iz Deskel. Več o finalu pa v aprilski številki naše revije.

Besedilo in foto, ŠD Epic

Prvenstvo Koroške PZDU v smučanju

Na smučišču Bukovnik, ki se nahaja v občini Dravograd, je v mesecu januarju 2019 potekala tradicionalna smučarska slalomski tekma Društev upokojencev Koroške pokrajinske zveze. Na smučarsko tekmo, ki jo je organiziralo DU Dravograd, se je prijaviло kar 119 tekmovalcev. Tekmovanje

Smučišče Bukovnik

je potekalo v dveh vožnjah in v starostnih kategorijah. Odlično pripravljena progga, ki so jo pripravili delavci SK Iverka, je zdržala dve vožnji vseh upokojencev in na koncu so vsi, razen štirih, srečno prišli do cilja, brez poškodb. V kategoriji ženske letnik 1949 in starejše je 1. mesto osvojila Ivanka Vinšek iz Dravograda, 2. Erika Razdevšek in 3. Hajda Vrunč, obe iz Slovenj Gradca. V kategoriji ženske letnik 1950–1955 je 1. mesto osvojila Sonja Gregor iz Slovenj Gradca, 2. Helena Prevalnik iz Črne in 3. Ivana Čreslovnik iz Raven. V kategoriji ženske 1956–1960 je 1. mesto osvojila Nada Korbus iz Slovenj Gradca, 2. Simona Hlade in 3. Nada Kamenšek, obe iz Radelj. Med moškimi je v kategoriji 1943 in starejši 1. mesto osvojil Franc Verdinek iz Raven, 2. mesto Jože Rogina iz Radelj in 3. Janez Herzog iz Raven. V kategoriji 1944–1948 je 1. mesto osvojil Martin Tršek iz Slovenj Gradca, 2. Jože Prevalnik Črna in 3. Maks Čekon iz Raven. V kategoriji 1949–1953 je 1. mesto osvojil Danilo Golob iz Raven, 2. Jože Podstenšek Slovenj Gradec in 3. Ciril Šauprl iz Mislinje. V kategoriji 1954–1958 je 1. mesto osvojil Tone Breznik iz Slovenj Gradca, 2. Franček Pogač Muta in 3. Branko Gorza iz Črne. V kategoriji 1959 in mlajši je 1. mesto osvojil Zoran Zvonar iz Črne, 2. Jože Hohnjec iz Podvelke in 3. Martin Kranjc iz Prevalj. V ekipni razvrstitvi je 1. mesto osvojilo DU Slovenj Gradec, 2. Ravne na Koroškem in 3. Društvo upokojencev iz Črne na Koroškem. Medalje in pokale so podelili: Predsednik KPZDU Janez Gologranc, predsednik DU Muta Franjo Urnaut, predsednik DU Ožbalt Podvelka Maks Mori in predsednik komisije za šport pri DU Dravograd Milorad Markovič. Najstarejša udeleženca tekme, tako kot že nekaj let zapored, sta bila Kazimira Lužnik iz Slovenj Gradca in Franček Veršnik iz Dravograda. Navkljub zelo velikemu številu udeležencev ni bilo poškodb, odstopili pa so samo štirje tekmovalci.

Kazimira in Franček

Šah

V organizaciji Društva upokojencev Muta je v mesecu februarju na Muti potekal odprti šahovski turnir Koroške pokrajinske zveze društev upokojencev v moški in ženski konkurenci. Turnirja se je udeležilo 24 šahistov in 3 šahistke. V obeh konkurencah se je igralo na 15 minut. Med moškimi je 1. mesto osvojil Božo Jeromel, 2. mesto Rudolf Kranjc oba iz DU Dravograd, 3. mesto pa Branko Planinšek iz DU Črna na Koroškem. V ženski konkurenci je 1. mesto osvojila Alenka Nikl, 2. Stanislava Urnaut in 3. Maria Vanzo, vse tri iz DU Muta.

Željko Kljajič

Tarok turnir

Četrtega turnirja v taroku za državno prvenstvo med posamezniki, ki so ga izpeljali v Ljubljani, se je udeležilo 156 igralcev in igralk, zmago pa je slavil trikratni državni prvak Igor Filipančič iz TSK Črna na Koroškem, Škis mojster, ki je edini zmagal v vseh petih kolih. Drugi je bil Rudolf Pučko, Mond mojster iz TRR Rogaška Slatina, tretji pa Henrik Semenič iz ŠD Epic, doma iz Vipave, za zdaj še brez naziva. Po 4. krogu vodi Matjaž Dolenc iz TDK, na 26. mestu je Semenič. V petem krogu, ki je potekal 9. marca v Celju ...

V Postojni prvi Markič!

ŠD Epic je izpeljalo tretji turnir v taroku za klubsko prvenstvo. V hotelu Epicenter je nastopilo devet igralcev, zmago pa je že drugič letos slavil Alojz Markič pred Slavkom Milavcem, tretji pa je bil Matej Kraševac. Po tretjem krogu vodi Markič 17 točk, sledijo Semenič in Stegel po 12 točk. Četrti krog bo potekal 2. aprila.

Med Postojnskimi upokojenci prvi Stegel! Vodi Milavec!

Postojnski upokojenci so odigrali 11. krog 16. tradicionalnega turnirja v taroku, ki se ga je udeležilo 11 igralcev. Že drugič zapovrstjo v tem letu je zmagal Albin Stegel, ki je edini slavil zmago v obeh kolih. Na drugo mesto se je uvrstil Marjan Tiselj, tretji pa je bil Bergoč. Četrto mesto je zasedel petkratni zmagovalec Edvard Progar, za njim pa sta se zvrstila Vasilievska in Lekšan. Kolo pred sklepnim delom vodi Slavko Milavec s 44 točkami, eno manj ima Miran Grmek, sledijo naslednji: Bergoč, Progar (petkratni zmagovalec), Vasilievska in Lekšan.

vadba na prostem je stičišče okoli katerega se pletejo socialne vezi, izmenjava informacij ter vključevanje generacije upokojencev v lokalna dogajanja. In zakaj je to sploh pomembno? **Joachim Bauer**, nemški profesor medicine in psihoterapevt, v knjigi **Princip človeškosti** inteligentno in znanstveno dokazuje, da je ključna lastnost evolucije sodelovanje in ujemanje, ne pa gola tekmovalnost in boj za premoč. Knjiga prinaša odgovore na mnoga vprašanja o družbenih in tudi znanstvenih zmotah, za nas so še posebej zanimiva njegova razmišljanja o osamljenosti. Delujoče socialne mreže varujejo zdravje in zvišujejo življenjsko dobo. Nehotena osamljenost povzroča bolezni. Osamljenost spada k najhujšim vplivnim dejavnikom, ki v starosti povečujejo riziko visokega krvnega pritiska in srčnega infarkta, pospešuje pa tudi povišanje nivoja stresnih hormonov adrenalina in noradrenalina. Potemtakem je družba oziroma zdrava socialna mreža pomemben faktor zdravja, na katerega se naš organizem odziva od rojstva do smrti. Novejše teorije in s tem povezane raziskave potrjujejo, da smo ljudje predvsem socialna bitja in da je naša uspešnost vezana na odnose, ki jih znamo (ali ne) navezovati z drugimi ljudmi. Vse naše početje kliče k temu, da nas opazijo, nas sprejmejo in imajo radi. Oksitocin in dopamin imata pri tem pomembno vlogo. Naše preživetje ne omogočata moč in agresija, temveč zmožnost prilagajanja in navezovanja socialnih stikov.

»Kot je že leta 1984 dokazala strokovnjakinja za psihosomatska obolenja Janine Kiecolt-Glaser, vodi osamljenost do aktiviranja stresnega sistema, ki je aktiviran tudi pri osebah, ki trpijo zaradi depresije. Zato ne preseneča, da je ena nadaljnjih posledic kronične osamljenosti tudi povišana stopnja depresivnih obolenj.« Vsakršna aktivnost usmerjena v sočloveka, ne le v starosti temveč tekom celega življenja, je predpogoj za čim bolj polno, zdravo in zadovoljno življenje.

Društvo Šola zdravja bo 2019. leta praznovalo deset let delovanja. V tem času se je metoda 1000 gibov, ki jo je zasnoval zdravnik manualne medicine dr. Grishin, razširila v 71 slovenskih občin in jo vsakodnevno izvaja več kot 3800 članov. Skupine vadijo vsako jutro na dostopnih javnih površinah, med 7.00 in 7.30 pod vodstvom usposobljenih vaditeljev-prostovoljcev. Vadbe so brezplačne, edini strošek je letna članarina 20€. Prepoznavni so po oranžni barvi oblačil, ki tudi v sivih dneh žari in vabi, da se jim pridružite. Na <http://solazdravja.com/> lahko poiščete najbližjo skupino v vašem domačem kraju, od blizu ali daleč spoznate vaje 1000 gibov, ter obogatite svoj vsakdanjik s koristno spremembo.

Besedilo in foto, Miomira Šegina

Albin Stegel

Kolo pred koncem vodi Slavko Milavec, 44 točk, eno manj imata Grmek in Klančičar, Lekšan in Stegel pa sta jih osvojila 12. Zadnji krog so odigrali 18. marca, vendar do zaključka redakcije rezultatov še nismo prejeli. Objavljeni bodo v aprilski številki.

Besedilo in foto, ŠD Epic

Zakaj bi šli iz toplega naslonjača v sveže jutro?

Društvo Šola zdravja deluje trajnostno naravnano in družbeno odgovorno, saj skrbi za osveščanje javnosti o pomembnosti gibanja, druženja in medgeneracijskega povezovanja. Jutranja

Zgornejsavinjski starodobniki so blagovna znamka tehnične kulturne dediščine

Letos že 13. srečanje lastnikov-voznikov starodobnih vozil na Ljubnem ob Savinji

Velika tritedenska že **59. prireditelja Flosarski bal** na Ljubnem ob Savinji se bo tudi letos začela z bliščem in razkazovanjem lepote starodavne avtomobilske kulture in opreme s 13. mednarodnim srečanjem lastnikov in starodobnih vozil na prireditvenem prostoru Vrbje, ki slovi tudi kot flosarska meka slovenskih splavarjev. Iz vseh krajev naše dežele ter tudi iz tujine se bodo na celodnevno druženje s prijatelji in medklubskimi »rivali«; kdo ima starejšega, boljšega, najlepše ohranjenega in prilegajočo se opremo, časovno ujemajoča se oblačila. Vrednost in presojo bo ugotavljala posebna strokovna skupina organizatorja, bistvo pa je potovanje iz kraja v kraj po Zgornji Savinjski dolini, skoraj tako, kot je bilo nekoč Levstikovo potovanje od Litije do Čateža.

Vlcerji, flosarji, furmani in šoferji iz žive zgodbe nepozabe

Domačini vsakič izbirajo nove kraje, zaselke in turistične privlačnosti Zgornje Savinjske in Zadrebčke doline, kjer potekajo slikovite panoramske ceste, spoznavajo posebnosti in znamenitosti ter tudi kulinarčne dobrote kot degustaci-

Predsednik Zgornejsavinjskih ljubiteljev starodobnikov Matej Coklin

Mozirje je oživilo pod kolesi nekaj desetletij starih vozil

jo avtohtonih jedi. Srečajo pa se tudi z etnološko dediščino, običaji in še živimi ljudmi, ki obudijo bližnjo preteklost, prikažejo starodavna dela v gozdu, na domačijah ter mali obrti. Obisk teh danosti je za vse, še zlasti za čezmejne obiskovalce, izjemno zanimiv, privlačen in pomemben za turistični razvoj teh butičnih krajevni posebnosti. Tako se le na Ljubnem lahko srečajo s flosarskim muzejem, kjer jim Čuks – Martin Juvan razloži vse o ljubenski flosariji, v Radmirju si ogledajo izjemno zakladnico po-zlatih in drugih žlahtnih ogrinjal, darila Marije Terezije, na še eni etapi prevozijo kratko razdaljo od katedrale v gornjem Gradu ter ob Dreti dol-vodno naletijo na ostanke nekdanj mogočne lesne industrije – Muzej lesarstva in gozdarstva v gradu Vrbovec, obisk pa zaokrožijo v Mozirskem hortikulturnem gaju.

Ko postane pravljica resnična

Lansko leto se zbralo več kot 230 udeležencev, ki so se po jutranjem zbiranju na Ljubnem po skupinah odpravili na vožnjo preko Radmirja, Gornjega Grada, po Zadrebčki dolini na degustacijo savinjskega

želodca v gostilno Pri Ropu v Homcu ter nadaljevali po Savinjski strani mimo Rečice in tamkajšnjega sramotilnega stebra ter si v Mozirju, na drugem kulinarinem postanku z ogledom slikovite vedute obnovljenega trga s 700 letnimi trškimi pravicami, privoščili izdaten postanek z okušanjem najboljšega sladoleda. Udeleženci zanimivega potovanja so prišli iz kar 41 klubov oz. društev, s 191 vozili, od tega s 112 avtomobili, 63 motorji in motornimi kolesi, ter kar 15 traktorji, največ iz tradicionalnih Most pri Komendi. Po povratku v flosarsko luko na Ljubnem, ko so se udeleženci srečanja še zadnjič krepko podložili z jedmi z žara, pa so organizatorji na čelu s predsednikom društva ljubiteljev kulturne in tehnične dediščine Zgornejsavinjski starodobniki Matejem Coklinom nagradili lastnike najstarejših vozil. A to je že mala zgodovina, saj se letos že snuje nova, privlačna avantura, ki jo dosedanji udeleženci ne bodo želeli zamuditi. Prireditelji torej vabijo nove, saj kaj lepšega starodobnim »hipohondrom« sploh ne morejo pričarati.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

Življenje se meri v doživetjih

Zavarovanje
sklenete brez
dodatnih vprašanj
o zdravstvenem
stanju.

Nezgodno
zavarovanje
za starejše

DEDI,
ŠE VELIKO STVARI
ME ~~MORAS~~ NAUČITI
JURE

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

Rosvite Svenšek,

predsednice Komisije za zdravstveno varstvo in duševno zdravje in članico ekspertne skupine za področje zdravstva pri ZDUS, še nikoli nisem videl namrščene ali slabe volje, čeprav se kar pogosto srečujeva. Njen pogled je vedno prijazen, rahlo nasmejana pa vliva zaupanje in upanje v občutek dostopnosti in odprtosti za komunikacijo. Kakršnokoli žel! Pravijo, da obrazna mimika razkriva marsikaj o posamezniku. In če tako pravijo, (kdorkoli že), potem lahko mirne duše zapišem, da je Rosvita Svenšek odkritosrčna oseba, saj sogovornika ves čas gleda v oči in pogleda ne povese ali pa obrne pogled vstran od njega. Doma je iz Podčetrčka, čeprav je Mariborčanka. Tam, v Podčetrtku so vse ceste in steze urejene in snažne, hiše pa kot iz pravljice. Od pomladi do jeseni pa okenske police in balkone krasijo cvetice. Pravljičen kraj. Kašen bi bil šele Četrtek, če je že v Podčetrtku tako lepo. Rosvita Svenšek je diplomirana ekonomistka, magistrica znanosti! Osnovno šolo in gimnazijo je obiskovala v Mariboru in tam ima veliko prijateljev. Pri 24 letih pa je diplomirala na Ekonomsko poslovni fakulteti, kar priča, da je bila pridna in odlična študentka. Priznam, nikoli je nisem vprašal, zakaj se je posvetila prav menedžmentu v zdravstvu, ki se mu

je posvetila po diplomi, in na tem področju tudi magistrirala. Vem pa, da se ravno na tem segmentu v našem zdravstvu »izgubi« največ denarja. Rosvita je članica Zveze ekonomistov Slovenije (Društvo ekonomistov v zdravstvu), članica Društva Mariborskih ekonomistov, in seveda predsednica naše, že omenjene komisije. V svoji bogati strokovni karieri je bila članica projekta ob uvedbi prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj, članica Consensus Projekta No LS-9710-0051 Razvoj zdravstvenega zavarovanja v Sloveniji z vidika priključitve v EU, članica PHARE projekta, sodelovala je v skupini za oblikovanje strategije razvoja sistema zdravstvenega zavarovanja v Sloveniji, vabili pa so jo tudi v nekdanje republike skupne države kot strokovnjakinjo. Tako je sodelovala pri pripravi krovnega strateškega plana zdravstvenega zavarovanja v R. Črni gori. Obiskovala je tudi program za usposabljanje za člana nadzornih svetov ali upravnih odborov družb in ... uh, toliko različnih veščin in znanj je navedenih v njenem življenjepisu, da bi potreboval vsaj še eno stran za naštevanje vseh, pa ne vem, če bi se izšlo. Skratka, ko se pogovarjate z Rosvite Svenšek niti ne veste, da se pogovarjate z živo enciklopedijo zdravstvenega menedžmenta. Ob svojem rednem

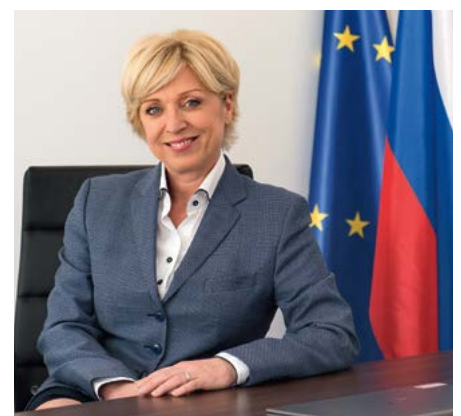
delu se je v prostem času aktivno vključila tudi v delo številnih društvenih organizacij, ki delujejo na prostovoljni bazi. Društvo ekonomistov Maribor, Društvo ekonomistov v zdravstvu, Zveza prijateljev mladine Maribor ter Zveza prijateljev mladine Republike Slovenije, kjer je še vedno aktivna. Je pa tudi članica Skupščine in Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje RS in to funkcijo sem prihranil za konec naštevanja. Živi v partnerski zvezi in je mati dveh odraslih sinov. Vključila se je tudi v kulturno dejavnost šmarskega okraja in sicer je postala članica Etno skupine **Nojek** iz Bistrice ob Sotli.

Besedilo in foto, Arhiv ZDUS

Evropska minimalna pokojnina

Evropa postaja kontinent, kjer je čedalje več starejšega prebivalstva. Slovenija je ena izmed držav, kjer je razmerje med mladimi in starejšimi še posebej neuravnoteženo. Na eni strani je vse daljša življenjska doba pokazatelj kakovostnega življenjskega okolja, ki s svojim razvitim zdravstvenim sistemom pripomore k dolgoživi družbi. Na drugi strani pa to za državo predstavlja precejšen finančni zalogaj. Potrebno je namreč poskrbeti, da upokojeanci razpolagajo z dovolj visoko pokojnino, da lahko dostojno živijo. Življenjski stroški so čedalje višji, pokojnine pa temu ne sledijo. Še več, v razmerju do plač so čedalje nižje. Še posebej boleče pa je spoznanje, da tudi 40 let vplačevanja prispevkov ni več zagotovilo, da bo pokojnina dovolj visoka za plačilo vseh položnic. Naš sistem je izjemno zapleten, nepregleden in nevzdržen. Če ne bo kmalu prišlo do sistemskih sprememb, se nam ne piše preveč dobro. Ker se s podobnimi vprašanji soočajo prav vse države Evropske unije, bi bilo smiselno, da se tudi na evropski ravni začnemo bolj intenzivno

ukvarjati s problematiko pokojnin. Doslej je namreč veljalo, da je pokojninsko področje tisto, v katerega se evropske institucije ne vtikajo in njegovo ureditev v celoti prepuščajo državam članicam. Vendar ni na vseh področjih tako. Med drugim recimo na evropski ravni določamo celo takšne podrobnosti kot je dolžina starševskega dopusta. Zakaj ne bi podoben pristop ubrali tudi pri pokojninah? K večji aktivnosti na ravni Evropske unije kliče predvsem neodgovorna politika v posameznih državah glede zagotavljanja dolgoročno stabilnega pokojninskega sistema. Jasno je, da je potrebno podrobnosti ureditve in končno besedo prepustiti državi. To pa še ne pomeni, da ne bi mogli na evropski ravni določiti minimalnih kriterijev, ki bi zagotavljali, da bi bile pokojnine boljše. Pokojninskih sistemov v državah, ki imajo zelo različne socialne sisteme in ki so različno ekonomsko razvite, ni mogoče kar poenotiti. Prav tako ni mogoče določiti enotnega minimalnega zneska pokojnine. Lahko pa se določijo okvirni in razmerja, ki

bi jih morale spoštovati vse države. Menim, da bi morali v naslednjem mandatu Evropskega parlamenta upokojeencem in njihovim potrebam posvetiti več pozornosti. V kolikor bom imela priložnost, si bom prizadevala, da ta tema pride na dnevni red. S sprejemom kriterijev za minimalno pokojnino bi naredili velik korak, ki bi imel neposredne in koristne posledice tudi za slovenske upokojeence.

Romana Tomc

Magični lik 1 (vodoravno in navpično)

1. kraj in reka pri Ljubljani, 2. Škripanje, 3. Tudi Pula jo ima, 4. Tine, 5. Kraj v Indiji (U. Pradesh)

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Magični lik 2

1. Pomenska enota stavka, 2. Oddaja RTVSLO, 3. Tovarna baterij, 4. Novinarka Pust, 5. Ameriški industrialec pohištva

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Rešitev iz prejšnje številke:

1. lik vodoravno in navpično:

1. Sklon, 2. Klara, 3. Largo, 4. Organ, 5. Naoni

2. lik vodoravno in navpično:

1. Skalp, 2. Krpar, 3. Apret, 4. Laeni, 5. Prtič

POMEMBNI DNEVI V APRILU 2019

2. april – Svetovni dan zavedanja o avtizmu

18. decembra 2007 je Generalna skupščina sprejela resolucijo 62/139, ki razglša 2. april za svetovni dan zavedanja o avtizmu. Resolucija spodbuja države članice, naj med svojim prebivalstvom povečajo zavedanje o avtizmu ter s tem pripomorejo k zgodnji diagnozi avtizma in čim prejšnje posredovanje pri posamezniku.

4. april – Mednarodni dan zavedanja nevarnosti min in podpori ukrepom odstranjevanja min

Generalna skupščina je 4. april razglasila za mednarodni dan zavedanja nevarnosti min in podpori ukrepom odstranjevanja min. Vsak mesec zaradi sprožitve min umre 2000 ljudi. Določena območja še vedno niso razminirana, zato predstavljajo stalno grožnjo življenju. 80 odstotkov žrtev min je civilistov in kar 25 odstotkov je otrok.

7. april – Svetovni dan zdravja

Generalna skupščina Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), ki je bila ustanovljena leta 1948, je 7. april določila za svetovni dan zdravja. Vsako leto se v želji po večjem osveščanju javnosti na ta dan izpostavi določeno temo s področja zdravja.

12. april – Mednarodni dan vesoljskih poletov s posadko

Generalna skupščina ZN je 7. aprila 2011 z resolucijo A/RES/65/271 razglasila 12. april za mednarodni dan vesoljskih

poletov s posadko. Datum 12. april 1961 sicer zaznamuje prvi vesoljski polet s posadko, izvedel pa ga je Jurij Gagarin iz nekdanje Sovjetske zveze.

21. april – Velika noč

22. april – Svetovni dan Zemlje

Dan Zemlje po vsem svetu obeležujejo od leta 1970, leta 2009 pa je 22. april za mednarodni dan Zemlje razglasila Generalna skupščina ZN.

23. april – Svetovni dan knjige in avtorskih pravic

23. april je simboličen dan za svetovno književnost, saj so na ta dan leta 1616 umrli Cervantes, Shakespeare in Inca Garcilaso de la Vega. Ta dan je tudi rojstni dan ali dan smrti naslednjih cenjenih avtorjev: Maurice Druon, Haldor K. Laxness, Vladimir Nabokov, Joseph Pla in Manuel Mejia Vallejo. Na Generalni konferenci Organizacije ZN za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO) so leta 1995 razglasili 23. april za svetovni dan knjige in avtorskih pravic, saj so s tem želeli izkazati spoštovanje knjigam in njihovim avtorjem. Hkrati pa so tudi želeli spodbuditi ljudi, še posebej mladino, da odkrije užitek branja in pridobi spoštovanje do prispevkov teh, ki so s svojimi deli pripomogli k družbenemu in kulturnemu napredku človeštva.

Starejši pešci varni v prometu

Zveza društev upokojencev Slovenije je v letu 2018 v sklopu projekta »**Starejši pešci varni v prometu**«, ki ga je sofinancirala Agencija RS za varnost prometa, izvajala preventivne delavnice na terenu med Društvi upokojencev. **Zahvaljujemo se slovenski policiji**, predvsem pa pomočnikom komandirjev policijskih postaj ter vodjem policijskih okolišev policijskih uprav v Kranju (Andrej Pavlin, Simon Šušanj), Novem mestu

(Aleš Piberčnik), Murski Soboti (Tomaž Trajbarič), Celju (Uroš Klanjšek) in Ptuju (Boštjan Koletnik) za sodelovanje, predvsem pa za dobro opravljeno delo v lanskoletnem izobraževanju in usposabljanjih, na katerih je 124 naših članov osvežilo in pridobilo nova (spo)znanja s področja varnosti v cestnem prometu. Hvala!

Vodstvo Zveze društev upokojencev Slovenije

SLAVNOSTNO ODPRTJE DNEVOV MEDGENERACIJSKEGA SOŽITJA:

14. MAJ 2019 OB 10.00

Dvorana Kocka, Gospodarsko razstavišče, Ljubljana

Organizator prireditve: ZVEZA DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE

Nastopajo:

- Promenada oblačilne kulture 19. – 20. st. in otvoritveni ples v izvedbi

13 Pokrajinskih zveze društev upokojencev Slovenije

- Mladinski pevski zbor OŠ dr. Vita Kraigherja
- Oktet Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani
- Folklorna skupina DU Moravče in vrtčevska folklorna skupina

Slavnostni govornik: g. Marjan Šarec, predsednik Vlade RS
Rezervacija vstopnic za obiskovalce (brezplačno) slavnostnega odprtja na: dnevi-sozitja@zdus-zveza.si, T: 01 620 54 82, M: 051 656 532 (ZDUS). Rezervacije sprejemamo do zapolnitve mest.

11. VEČER PESMI IN PLESA v sklopu Dnevov medgeneracijskega sožitja:

14. maj 2019, 16.00-18.00

Dvorana Kocka, Gospodarsko razstavišče, Ljubljana

Organizator prireditve: ZVEZA DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE

Nastopajo:

- Pevski zbor DU METLIKA in otroška folklorna skupina OŠ METLIKA
- Pevska skupina z Ostrožnega Brda v Brkinih, DU POSTOJNA
- Folklorna skupina DU NAKLO in Folklorna skupina »Podkuca«
- Pevci ljudskih pesmi »Žitni klas« DU BENEDIKT
- Folklorna skupina »Večerna zarja« DU VELIKI GABER
- Dramsko pevska skupina »Zarja« DU AJDOVŠČINA in OŠ ŠTURJE
- Folklorna skupina DU ČRENŠOVCI
- Skupina »Vingosi« DU VINSKA GORA

Slavnostna govorka: Dušica Kunaver

Rezervacija vstopnic za obiskovalce (brezplačno) 11. Večera pesmi in plesa na: dnevi-sozitja@zdus-zveza.si, T: 01 620 54 82, M: 051 656 532 (ZDUS). Rezervacije sprejemamo do zapolnitve mest.

44. SREČANJE PEVSKIH ZBOROV DU SLOVENIJE v sklopu Dnevov medgeneracijskega sožitja:

15. maj 2019, 16.00-18.00

Dvorana Kocka, Gospodarsko razstavišče, Ljubljana

Organizator prireditve: ZVEZA DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE

Nastopajo:

- Mešani pevski zbor DU Mirna
- Ženski pevski zbor DU Malečnik
- Mešani pevski zbor DU Litija
- Moški pevski zbor DU Jesenice
- Mešani pevski zbor Kulturnega društva Prevalje
- Ženski pevski zbor Društva slovenskih upokojencev za Goriško
- Moški pevski zbor Adolf Tavčar Slovenske Konjice
- Mešani pevski zbor DU Idrija
- Mešani pevski zbor DU Senovo
- Moški pevski zbor DU Velenje
- Mešani pevski zbor DU Ivanjковci
- Ženski pevski zbor DU Gornja Radgona
- Mešani pevski zbor DU Ig
- Mešani pevski zbor »Avgust Šuligoj« DU Ilirska Bistrica
- Združena moška pevska zbora »Fran Venturini« in »Tabor« Opčine

Slavnostni govorec: mag. Marko Repnik, direktor JSKD

Rezervacija vstopnic (brezplačno) za obiskovalce 44. Srečanja pevskih zborov DU Slovenije na: dnevi-sozitja@zdus-zveza.si, T: 01 620 54 82, M: 051 656 532 (ZDUS). Rezervacije sprejemamo do zapolnitve mest.

SLAVNOSTNI ZAKLJUČEK DNEVOV MEDGENERACIJSKEGA SOŽITJA:

16. maj 2019 ob 13.30

Dvorana Kocka, Gospodarsko razstavišče, Ljubljana

V sodelovanju z Mestnim kinom Kinodvor.

Projekcija filma Matevža Luzarja »**Srečen za umret**«. Igrajo: Evgen Car, Milena Zupančič, Polde Bibič, Ivo Ban, Vladimir Vlaškalič, Janja Majzelj, Juta Kremžar, Dare Valič.

Srečen za umret je grenko sladka komedija o upokojencu, ki se odloči, da bo srečen preden umre. Inspirirana z resničnim življenjem, je grenko sladka pripoved o staranju, ki najprej postreže z vsemi stereotipnimi predstavami, da bi jih nato obrnila na glavo. Je zgodba o tem, da za življenje nikoli ni prepozno.

Rezervacija vstopnic (brezplačno) za obiskovalce slavnostnega zaključka na: dnevi-sozitja@zdus-zveza.si, T: 01 620 54 82, M: 051 656 532 (ZDUS). Rezervacije sprejemamo do zapolnitve mest.

Z vlakom ugodneje na Dneve medgeneracijskega sožitja!

Vabljeni, da se na Dneve medgeneracijskega sožitja (14. 5. 2019–16. 5. 2019) v Ljubljano pripeljete sproščeno, brez gneče na cesti in iskanja parkirnega mesta, **z vlakom**. Prireditev se odvija na Gospodarskem razstavišču, ki je od glavne železniške postaje Ljubljana oddaljeno 10 minut hoje.

Za skupine 6 ali več oseb smo s Slovenskimi železnicami za potovanja na prireditev pripravili posebno ponudbo: **75 % popust na redne cene vozovnic s katerekoli začetne postaje v Sloveniji do Ljubljane in nazaj**. Prijave skupin za koriščenje

posebne ponudbe sprejemamo na e-naslovu jozica.prah@slo-zeleznice.si ali tel. št. 01 29 12 554. Pri prijavi je potrebno navesti število potnikov, datum ter relacijo želenega potovanja.

Posamezniki lahko potujete do 50 % ceneje s SŽ kartico ugodnosti. S SŽ kartico ugodnosti MLADI potujete 30 % ceneje, s SŽ kartico ugodnosti – DRUŽINE 40 % ceneje, otroci do 12. leta v spremstvu odraslega pa brezplačno. S SŽ kartico ugodnosti - SENIORJI potujete 30 %, med tednom, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa kar 50 % ceneje.

PRIJAVNICA ZA LIKOVNO KOLONIJO IZOLA 2019

Likovna kolonija je letni projekt, ki kot edini tovrstni na ravni ZDUS združuje ljubiteljske slikarje iz vse Slovenije in je izrazito izobraževalnega pomena, saj je ponuja priložnost neformalnega usposabljanja, osebnega mentorstva in urjenja likovnih veščin. Širimo likovno obzorje članov, spodbujamo njihovo udejstvovanje na likovnem področju ter promoviramo likovno ustvarjalnost starejših iz vse Slovenije.

V letu 2019 bo **22. likovna kolonija** potekala na temo »UTRINKI ŽIVLJENJA V SOŽITJU MED GENERACIJAMI«

od četrta, 11. 4. 2019, do nedelje, 14. 4. 2019, v DELFIN HOTELU ZDUS, Tomažičeva 10, 6310 Izola.

»Kot je razvidno iz naslova, je letošnja tema slikarske kolonije sožitje med generacijami. Ljudje skozi življenje in delo ustvarjamo podobo našega medsebojnega sožitja; izmenjujemo si izkušnje,

znanje, ideje, ki prehajajo iz roda v rod in s tem prispevamo k napredku za boljšo kakovost življenja. Skozi likovni jezik bomo predstavili dosežke naših prednikov in sodobnikov, ki so nastali pri njihovem delu in življenju. Izbira za naša umetniška dela je tako res pestra, saj vključuje kulturo in življenje mnogih generacij.« (Oskar Sovinc, mentor likovne kolonije ZDUS). Zainteresirane udeležence prosimo, da izpolnjeno prijavnico pošljejo na ZDUS, Kebetova 9, 1000 Ljubljana ali posredujejo po e-pošti na dijana.lukic@zdbus-zveza.si **do vključno 29. marca 2019.**

Izvedbo likovne kolonije omogočata sofinancerja:

PRIJAVNICA

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Tel. št.: _____ e-pošta: _____

Član DU (PZDU): _____

Če bo prostor v hotelu, boste lahko s seboj povabili spremljevalko oz. spremljevalca, ki plača redno ceno storitev hotela Delfin.

Podpis kandidatke/kandidata: _____

***Udeleženci, ki ste se že kdaj udeležili likovne kolonije ZDUS, izpolnite samo ime in priimek ter podpis.**

Pogoji za udeležbo: Udeleženci kolonije so članice in člani DU s poravnano članarino, ki jo izkažejo s člansko izkaznico.

Kotizacija za udeležence: 83,00 € in turistična taksa (2 EUR/dan). Kotizacijo, ki delno krije stroške bivanja in prehrane, udeleženci poravnajo na recepciji hotela Delfin. Potne stroške si udeleženci krijejo sami.

Doplačila: za enoposteljno sobo v primeru prostih kapacitet je doplačilo 11,00 EUR na osebo na dan in turistična taksa (2 EUR/dan) (po predhodnem povpraševanju v hotelu Delfin).

Za nečlane/zunanje: Udeleženci likovniki, ki ne boste bivali v hotelu, prispevate za stroške organizacije in mentorstva kotizacijo v vrednosti **32,00 € (brez DDV)**. ZDUS vam bo za storitev izstavil račun (**zvišan za DDV**). Udeležencem iz Obale bo hotel zagotovil kosilo. Prijavite se s prijavnico in navedite, da ne boste bivali v hotelu. Prav tako boste od hotela prejeli eno slikarsko platno in vaša umetnina bo postala last ZDUS oz. hotel Delfina.

Vsi udeleženci: Z izpolnjeno in podpisano prijavnico potrjujete, da **ste seznanjeni in se strinjate**, da bo vaša umetnina postala last ZDUS oz. Delfina.

Hotel Delfin vsem udeležencem likovnikom (članom DU in zunanjim) zagotovi sponzoriranje nakupa slikarskih platen (velikost 50x60 ali 50x70). ZDUS bo organiziral dve razstavi: prvo v hotelu Delfin ob zaključku kolonije in drugo na **Dnevih medgeneracijskega sožitja**, ki bodo prvič potekala v organizaciji ZDUS med 14. in 16. 5. 2019 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Tri najboljše dela, nastala na likovni koloniji, bodo nagrajena. Podelitev nagrad bo potekala na Dnevih medgeneracijskega sožitja.

Po preteku roka za prijavo (29. 3. 2019) boste prijavitelne kandidatke/kandidati na domač naslov ali po e-pošti prejeli urnik dela ter obvestilo o potrebnih materialih. V primeru vprašanj se obrnite na Dijano Lukič izvršno vodjo projektov ZDUS. dijana.lukic@zdbus-zveza.si, telefon 01/62 05 481 ali 051 656 532.

ZAVAROVANJE SPECIALISTI SENIOR

Hitra in enostavna pot do specialista
v primeru nezgode in bolezni.

Morebitna nezgoda ali bolezen lahko močno poseže v ritem vsakdanjega življenja in zamaje temelje varnosti. S sklenitvijo zavarovanja Specialisti senior si omogočite hitrejšo zdravstveno oskrbo ter enostaven dostop do specialističnih storitev, ki jih potrebujete. Tako lahko hitreje stopite na pot okrevanja in z občutkom varnosti premostite življenjske izzive.

